

2. sz. melléklet

Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv

Intézkedési csomagok és a hozzájuk tartozó intézkedési elemek

IP1. TERÜLETI AGRÁR INTÉZKEDÉSI CSOMAG

Intézkedési elemek
<p>TA1: Agrár-környezetvédelmi intézkedések és művelési mód váltás dombvidéken, erózió- és nitrát-érzékeny területeken</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja</i> a szennyezést kizáró, ill. csökkentő tápanyag- és növényvédőszer-használat, vetésszerkezet, és agrotechnikai eszközök alkalmazása (pl. talajtakarás, szintvonalas-sávos művelés, tábla melletti szegélyek), valamint művelési mód váltás (pl. melioráció, táblásítás), amely egyben alkalmas az erózió csökkentésére is.
<p>TA2: Művelési ág váltás és fenntartása dombvidéken, erózió- és nitrát-érzékeny területeken</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja</i> a szennyezést kizáró erdősítés és szántó-gyep konverzió, amely egyben alkalmas az erózió csökkentésére is. Az intézkedés a művelési mód váltás alternatívája. A felszíni vizeket tekintve, hatékonysága kb. azonos az erózió védelemmel, a kiemelten erózió érzékeny területeken magasabb. A felszín alatti vizeket tekintve elvileg azonos hatékonyságú, gyakorlatilag nagyobb biztonságot jelent.
<p>TA3: Agrár-környezetvédelmi intézkedések és művelési mód váltás síkvidéken belvív- és nitrát-érzékeny területeken</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja:</i> A szennyezést kizáró, ill. csökkentő tápanyag- és növényvédőszer-használat, vetésszerkezet, és agrotechnikai eszközök alkalmazása (pl. mélyszántás), valamint művelési mód váltás, amely egyben hozzájárul a területi vízvisszatartáshoz is
<p>TA4: Művelési ág váltás és fenntartása síkvidéken belvív- és nitrát-érzékeny területeken</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja:</i> A szennyezést kizáró szántó-vizes élőhely, szántó-gyep és szántó-erdő konverzió. Az intézkedés hozzájárulhat védett természeti területek és felszín alatti vizektől függő ökoszisztémák állapotának javulásához. Az intézkedés a művelési mód váltás alternatívája, hatékonysága azonban jobb.
<p>TA5: A belvív visszatarthatás érdekében belvív tározók kialakítása, a belvív levezető rendszer átalakítása, a célnak megfelelő üzemeltetése</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja</i> a befogadó vízfolyások tápanyag terhelésének csökkentése belvív-visszatartással. Ennek érdekében a területről elvezetett belvív összegyűjtése tározókban (öntözésre is felhasználható), valamint szűrőmezők kialakítása (ld. PT3 intézkedés) a befogadóba történő bevezetés előtt. A belvív levezető rendszer ennek megfelelő átalakítása és üzemeltetése. Az üzemeltetés része a felszín alatti vizek megcsapolását csökkentő, illetve a mederbeli vízvisszatartást lehetővé tevő duzzasztás. A belvív levezető csatornák állapotának javítása, fenntartása a vízfolyások és állóvizek medrét érintő intézkedési csomagban (IP3) jelenik meg. Az intézkedés hozzájárulhat természetvédelmi célok eléréséhez is (ld. VT3 intézkedés).-
<p>TA6: Víztakarékos növénytermesztési módok</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja</i> aszály-érzékeny területeken a növényfajták váltása, lokális vízvisszatartás, takarékos öntözési technológiák bevezetése.
<p>TA7: Állattartótelepek korszerűsítése</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja</i> a trágyatárolás megoldása, műszaki védelem biztosítása állattartótelepeken.
<p>CS8: Szakszerű szennyvíziszap elhelyezés és a hasznosítás megoldása</p>

IP2. VÍZFOLYÁSOK ÁRTERÉRE VAGY HULLÁMTERÉRE, VALAMINT AZ ÁLLÓVIZEKET ÖVEZŐ NÖVÉNYZÓNÁKRA VONATKOZÓ AGRÁR INTÉZKEDÉSI CSOMAG

Intézkedési elemek
<p>HA1: Árterületek helyreállítása</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> töltésekkel, depóniákkal szűkített árterek visszaállítása a töltések, depóniák megnyitásával, részleges elbontásával (különleges esetben új töltések építésével). Általában kis- és közepes dombvidéki vízfolyásokon alkalmazandó intézkedés. A z intézkedés megvalósításának feltétele az érintett területeken az ártéri gazdálkodás feltételeinek megteremtése (ld. a következő HA2 intézkedést)
<p>HA2: A földhasználati viszonyok átalakítása és fenntartásának biztosítása állóvizek és vízfolyások mentén</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a vízfolyások menti, rendszeresen elöntött területeken, illetve állóvizek parti zónájában a megfelelő területhasználat kialakítása és fenntartása. Ennek része (i) a partétől 10m szélességben a szántóföldi művelés megszüntetése, vagy ahol a fennmaradó depóniák és töltések ennél közelebb vannak a partélhez, ott legalább azokon belül, (ii) a 10 m-nél szélesebb hullámtereken, nyílt árterületeken, állóvizek parti sávjában a szántóterületek arányának 30 %-ra csökkentése és ott az ártéri gazdálkodási módszerek bevezetése, a maradék területeken élőhelyek kialakítása, gyeperdőgazdálkodás bevezetése. A megfelelő területhasználati arányok kialakítása történhet kisajátítással vagy a gazdálkodó számára nyújtott kompenzációval. A megvalósítás során figyelembe kell venni a partmenti védősávok létesítésére vonatkozó HA3 intézkedést is. Az intézkedés hatékony a tápanyag-terhelés csökkentése szempontjából is.
<p>HA3: Partmenti védősáv (erdősáv és/vagy füves növényzónák) kialakítása és fenntartása vízfolyások vagy állóvizek partja mentén</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> A vízpart és a szántóterületek elválasztása erdős, bokros, füves területtel a lefolyással vagy széllel terjedő szennyezések csökkentésére, a gyomok terjedésének megakadályozására. Elsősorban ott kell alkalmazni, ahol a természetes pufferzóna nem létezik vagy a HA2 intézkedéssel nem alakítható ki. Szélessége a növényzet sűrűségének függvénye, de legalább 10 m. Része lehet a töltés/depónia vagy annak mentett oldali része is. A kialakítás alapja lehet kisajátítás vagy a gazdálkodó számára nyújtott kompenzáció.
<p><i>Belterületi szakaszokra a fenti intézkedések nem vonatkoznak.</i></p>

IP3. VÍZFOLYÁSOK ÉS ÁLLÓVIZEK MEDRÉT ÉRINTŐ INTÉZKEDÉSI CSOMAG

Intézkedési elemek
HM1: Mederrehabilitáció dombvidéki kis- és közepes vízfolyásokon <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja</i> a mederforma átalakítása és a part menti növényzónák helyreállítása, illetve ehhez a morfológiai feltételek megteremtése (figyelembe véve a HA2 és a HA3 intézkedést is). A változatosság javítása (kanyargósság, változatos part-vízszyonok), csak a feltétlenül szükséges földmunkával, főként közvetett módszerekkel. Fenékküszöbök, fenékgátak, surrantók felülvizsgálata és átépítése. Az üledék és az oda nem illő növényzet egyszeri eltávolítása. A mesterséges és az erősen módosított vízfolyások esetén enyhébb, a funkciótól is függő egyedi követelmények szerint.
HM2: Mederrehabilitáció síkvidéki kis- és közepes vízfolyásokon <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja</i> azonos a HM1 intézkedéssel, azzal a különbséggel, hogy a változatosság javítása főként kiöblösödések kialakításával, valamint a kisvízi meanderezés elősegítésével lehetséges.
HM3: Nagy folyók szabályozottságát csökkentő intézkedések <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja</i> a nagy folyók szabályozottságát meghatározó műtárgyak felülvizsgálata. Ahol ezt a hullámtér szélessége lehetővé teszi, a meder természetes fejlődésének biztosítása (az árvízvédelmi biztonság veszélyeztetése nélkül).
HM4: Állóvizek partjának rehabilitációja <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja</i> a part természetes meredekségének helyreállítása, a növényzet természetes fejlődéséhez a morfológia feltételek biztosítása
HM5: Állóvízből az üledék egyszeri eltávolítása (vízminőség javító kotrás) vagy kezelése <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja</i> feliszapolódott állóvizekből az üledék eltávolítása, beleértve a kiemelt üledék megfelelő elhelyezését. Speciális esetekben kedvezőbb megoldást jelenthet az üledék helybeni kémiai kezelése (ritkán alkalmazott megoldás).
HM6: Települési, ill. üdülőterületi mederszakaszok rehabilitációja <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja</i> a vízfolyások és állóvizek települési szakaszainak átalakítása, figyelembe véve a speciális árvédelmi (partvédelmi) követelményeket, a rendelkezésre álló helyet, valamint turisztikai és rekreációs szempontokat.
HM7: Állóvizek és vízfolyások medrének fenntartása <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja</i> a meder rendszeres fenntartása keretében a felesleges biomassza és laza üledék eltávolítása, a mederbeli lágyszárú növényzet és a parti fás szárú növényzet gondozása. (Az árvízvédelmi és az ökológiai szempontok összehangolásával kidolgozott módszerek szerint).

IP4. VÖLGYZÁRÓGÁTAS TÁROZÓKRA VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSI CSOMAG

Intézkedési elemek
<p>VG1: Tározók üzemeltetése, az alvízi szempontok figyelembevételével, szükség esetén a hasznosítási forma megváltoztatásával</p> <p>– <i>Célja</i> a tározó üzemeltetésének felülvizsgálata és szükség szerinti módosítása (vízszintingadozás, szabad tározótér biztosítása, az alvíz felé történő vízleeresztések) vízminőségi és ökológiai szempontok figyelembevételével. Ebbe beletartozhat a tározó hasznosítási formájának megváltoztatása, illetve a tározó felhagyása esetén annak rekultivációja (esetleg záportározóvá történő átalakítása).</p>
<p>VG2: Jó halgazdálkodási gyakorlat</p> <p>– <i>Célja</i> olyan halgazdálkodási jó gyakorlat alkalmazása, amely megakadályozza a halastó, haltermelés céljára hasznosított tározó alatti alvíz szennyezését, alkalmazkodik a tározó egyéb funkcióból adódó leeresztési és vízszintingadozási követelményekhez. (Nem egészen azonos a jó tógazdasági gyakorlattal.)</p>
<p>VG3: Jó horgászati gyakorlat</p> <p>– <i>Célja</i> olyan horgászati jó gyakorlat alkalmazása, amely megakadályozza a horgászvízként hasznosított tározók, holtágak, csatornák esetében a többlet tápanyag bevitelt. (csak csalogató etetés!). Része a megfelelő halszerkezet telepítése is.</p>
<p><i>PT3: Szűrőmezők kialakítása (tározók felett és tározók alatt)</i></p>
<p><i>HM5: Üledék eltávolítása (vízminőség javító kotrás) vagy kezelése</i></p>

IP5. DUZZASZTÓMŰVEKRE, ZSILIKEKRE VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSI CSOMAG

Intézkedési elemek
<p>DU1: Duzzasztók üzemeltetése az alvízi szempontok, illetve a hosszirányú átjárhatóság figyelembevételével</p> <p>– <i>Célja</i> a kritikus tavaszi-nyári időszakokban a duzzasztók üzemeltetési rendjének összehangolása az átjárhatóság és az alvízi vízjárás szempontjaival. Torkolati duzzasztóknál a gravitációs kapcsolatok helyreállítása (amennyiben nem ellentétes a duzzasztás céljával). Az igény megszűnése esetén a duzzasztás megszüntetése.</p>
<p>DU2: Zsilipek üzemeltetése a minimális beavatkozás elve, illetve a hosszirányú átjárhatóság figyelembevételével</p> <p>– <i>Célja</i> a vízkormányzás (vízjárás) felülvizsgálata, ahol lehet a természetes felé való közelítése, gravitációs kapcsolatok helyreállítása, és ennek megfelelően a műtárgyak és üzemeltetésük felülvizsgálata, módosítása</p>
<p>DU3: Hallépcső, megkerülő csatorna építése</p> <p>– <i>Célja</i> az átjárhatóság biztosítása nagy műtárgyak esetén (általában nagy folyókon lévő duzzasztóművekre vonatkozik, ahol ez az üzemeltetéssel nem oldható meg). Járulékos célja – megfelelő műszaki megoldás esetén – élőhely létrehozása is. Völgyzárógátas tározók esetében megkerülő csatorna lehet a megoldás. Megvalósítás egyedi mérlegelés alapján, hatásvizsgálatot és költség-haszon elemzést igényel.</p>

IP6. KIKÖTŐKKEL ÉS A HAJÓZÁS FENNTARTÁSÁVAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSI CSOMAG

Intézkedési elemek
<p>KK1: Kikötők korszerűsítése ökológiai szempontok figyelembevételével</p> <p>– <i>Célja</i> a kikötők környezeti szempontok szerinti megvalósítása, átalakítása és üzemeltetése (környezetkímélő megoldások, szennyezések nyílt vízre jutásának akadályozása)</p>
<p>KK2: A hajózás fenntartása ökológiai szempontok figyelembevételével</p> <p>– <i>Célja</i> a „minimális zavartság” elvének érvényesítése: ökológiai szempontokat figyelembe vevő víziút kijelölés, fenntartó kotrás, duzzasztás, hullámverés elleni védelem, védőtávolságok stb. megvalósítása. A megfelelő megoldások kiválasztása (beleértve a hajóút kategóriáját) részletes hatástanulmányt és költség-haszon elemzéseket igényel.</p>

IP7: TELEPÜLÉSI INTÉZKEDÉSI CSOMAG

Intézkedési elemek
TE1: Kommunális hulladéklerakók rekultivációja, új hulladéklerakók kialakítása megfelelő műszaki védelemmel <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a hulladéklerakók csurgalékvizéből származó, a felszíni és a felszín alatti vizeket egyaránt veszélyeztető szennyezések megakadályozása. Új hulladéklerakók megfelelő műszaki védelemmel. Felhagyott hulladéklerakók rekultivációja.
TE2: Belterületi csapadékvíz-elvezetés és elhelyezés <ul style="list-style-type: none">○ <i>Célja</i> a csapadékvíz szabályozatlan lefolyásából származó szennyezés csökkentése. Egyaránt szolgálja a felszíni és a felszín alatti vizek minőségének védelmét. A felszíni befogadóba történő bevezetés előtt hordalékfogók vagy – ha a rendelkezésre álló terület megengedi - szűrőmezők alkalmazása javasolt (ld. PT3 intézkedés). Párolgató medence vagy szűrőmező csak ott létesíthető, ahol a felszín alatti vizet nem veszélyezteti.
TE3: Belterületi jó (vízvédelmi) gyakorlatok <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a belterületi nem pontszerű szennyezések csökkentése. települési növénytermesztés és állattartás módja, a közterületek használata és fenntartása, magas talajvízállású területeken a temetkezési eljárás módosítása. (A szennyvízszikkasztással kapcsolatban ld. az IP9 intézkedési csomagot).

IP8: KOMMUNÁLIS SZENNYVÍZELHELYEZÉSRE VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSI CSOMAG, FELSZÍNI VIZEKET ÉRINTŐ INTÉZKEDÉSEK

Intézkedési elemek
SZ1: Szennyvíztisztítás megoldása a Szennyvíz Program szerint <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> új szennyvíztisztító építése és/vagy meglévő bővítése és korszerűsítése vagy természetközeli szennyvíztisztítás megvalósítása, a szennyvíz iszap kezelés megoldása a Szennyvíz Program keretében (a kormányrendeletben meghatározott agglomerációkra vonatkozik és nem tartalmaz a jelenleg érvényes tisztítási követelményeknél szigorúbb előírást.).
SZ2: Meglévő szennyvíztisztító telep hatásfokának növelése a Szennyvíz Programban előírtakon felül <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> meglévő és újonnan épülő szennyvíztisztító-telepeken a nitrogénre vagy foszforra vonatkozó tisztítási hatásfok növelése (a telep intenzifikálásával vagy további tisztítási fokozat kiépítésével (beleértve a természetközeli utótisztítást is), amennyiben azt a befogadó vízminőségének védelme indokolja.
SZ3: A hígítási viszonyok szempontjából kedvezőbb befogadóba történő szennyvízbevezetés <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja</i> a tisztított szennyvíz bevezetése olyan befogadóba, ahol a hígítási viszonyok megfelelőek. A kisvízi időszakban tartósan alacsony vízhozamú, illetve időszakos vízfolyások helyett más befogadó keresése.
CS7: Település szintű természetközeli szennyvíztisztítás és elhelyezés a Szennyvíz Programon felül
SZ4: Kommunális rendszerbe történő ipari használt- és szennyvízbevezetések felülvizsgálata, módosítása <ul style="list-style-type: none">- <i>Célja</i> a kommunális hálózatot túlterhelő ipari eredetű bevezetések csökkentése érdekében a technológia kiegészítése (előtisztítás), vagy önálló szennyvíz-tisztító létesítése.
SZ5: Illegális szennyvízbevezetések megszüntetése <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> az illegális szennyvíz-bevezetések felderítése, a kibocsátók kötelezése a felszámolásra.

IP9: KOMMUNÁLIS SZENNYVÍZELHELYEZÉSRE VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSI CSOMAG, FELSZÍNI ALATTI VIZEKET ÉRINTŐ INTÉZKEDÉSEK

Intézkedési elemek
<p>CS1: Települések csatornázása Szennyvíz Program szerint</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a felszín alatti vizek szennyezésének, illetve a közegészségügyi kockázatoknak a csökkentése a Szennyvízprogram keretében. (A jelenleg érvényes programhoz képest lehet változás). Az intézkedéshez szorosan kapcsolódik az összegyűjtött szennyvíz elhelyezése is, így az SZ1 vagy SZ2 vagy SZ3 intézkedések.
<p>CS2: Egyéb csatornázás a Szennyvíz Programon felül</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> mint CS1, de a Szennyvíz Programban nem szereplő kisebb településeken és üdülőterületeken, ahol a csatornázás vízminőségi szempontból indokolt lehet. Az intézkedéshez szorosan kapcsolódik a szennyvíz elhelyezése, amely meglévő telep vagy településszintű természetközeli szennyvíztisztító telep lehet. (ld. CS7 intézkedés).
<p>CS3 További rákötések megvalósítása</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a csatornahálózattal rendelkező településeken a rákötések számának növelése, elsősorban szabályozással és ösztönzéssel
<p>CS4: Csatornahálózatok rekonstrukciója</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a megrongálódott hálózatból a szennyvízkiszivárgás csökkentése, és ezzel a felszín alatti vizek veszélyeztetettségének és közegészségügyi problémák csökkentése. Továbbá célja a szennyvíztisztító telepek hidraulikai terheléseknek csökkentése a csatornába bekerülő talajvíz miatt.
<p>CS5: Zárt tárolók + elszállítás és elhelyezés (fogadó telepek kiépítése)</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> megegyezik CS1-gyel, de a Szennyvíz Programban nem szereplő településeken. Hozzá tartozik a szippantott szennyvíz elhelyezése meglévő telepeken (ld. SZ1 intézkedés) vagy erre alkalmas fogadó telepeken. Csak olyan települések esetében javasolt, ahol a csatornázásnál költség-hatékonyabb megoldás, illetve ahol a szakszerű egyedi szennyvízelhelyezés valamilyen oknál fogva nem megoldható.
<p>CS6: Szakszerű egyedi szennyvíztisztítás és elhelyezés a Szennyvíz Programban nem szereplő csatornázatlan településeken, településrészekon</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a szennyvízszikkasztás jelenlegi gyakorlatának felváltása olyan szakszerű egyedi megoldásokkal, amelyek nem veszélyeztetik a talajvíz minőségét. Közepes vagy jó beszivárogató képességű talajok, közepes vagy annál mélyebb talajvízszint és nagy telekméreték esetén javasolt az alkalmazása.
<p>CS7: Település szintű természetközeli szennyvíztisztítás és elhelyezés a Szennyvíz Programon felül</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a regionális szennyvízelvezető rendszerek helyett alkalmazható alternatív, települési szintű megoldás, mely tartalmazza a szennyvizek összegyűjtését, tisztítását és elhelyezését olcsóbb és természetközeli tisztítási módok alkalmazásával.
<p>CS8: Szakszerű szennyvíziszap elhelyezés és hasznosítás megoldása</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a szennyvíztisztító telepeken keletkező szennyvíziszap elhelyezése mezőgazdasági területen vagy egyéb hasznosítási módok révén

IP10: FELSZÍNI VIZEKBE TÖRTÉNŐ PONTSZERŰ BEVEZTÉSEKKEL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

Intézkedési elemek
<p>PT1: Oldaltározós halastavakból történő leeresztés a jó tógazdálkodási gyakorlat részeként</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> az oldaltározós halastavakból történő vízleeresztés olyan megoldása (minőség, időtartam, hígítási viszonyok), amely nem rontja a befogadó vízfolyás vízminőségét.
<p>PT2: Ipari szennyvíz és használt termásvíz közvetlen bevezetések felülvizsgálata (korlátozása, szükség esetén megszüntetése)</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a pontszerű bevezetések által okozott szennyezések csökkentése. Az intézkedés jelentheti előírt technológia alkalmazását (BAT) vagy a kibocsátott szennyvízre vonatkozó határérték betartását, valamint a kibocsátás ütemezésére vonatkozó előírásokat (pl tározó leeresztés).
<p>PT3: Szűrőmezők kialakítása</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a vízfolyások vízminőségének védelme a szennyezőanyag egy részének kiülepitésével, az érzékeny víztér felett: tározó felett, tározóból történő kivezetés alatt, belvizek befogadóba történő bevezetése előtt, települések, utak vasutak csapadékvíz bevezetése előtt.

IP11: AZ IVÓVÍZELLÁTÁS MINŐSÉGÉT ÉS BIZTONSÁGÁT JAVÍTÓ INTÉZKEDÉSEK

Intézkedési elemek
<p>IV1: Vízelkezési technológia vagy áttérés másik vízbázis használatára az ivóvízminőség biztosítása érdekében (Ivóvízminőség-javító Program)</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a szolgáltatott ivóvízben a határértéknek megfelelő koncentrációk biztosítása – olyan anyagok esetén, amelyek természetes eredetűek, és a problémát nem lehet az emberi tevékenységek ellenőrzésén keresztül kezelni. Drága technológiai megoldás esetén alternatíva lehet más vízbázisra való áttérés, vagy ahol léteznek, kistérségi ellátó rendszerekhez való csatlakozás.
<p>IV2: Ivóvízbázisok biztonságba helyezése és biztonságban tartása</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> ivóvízbázisok minőségének hosszú távú megőrzése. Fázisai: (i) a védőterület kijelölése és a vízbázist veszélyeztető szennyezőforrások feltárása és veszélyességének értékelése, (ii) a veszélyes szennyezőforrások csökkentése, felszámolása egyéb intézkedések keretében (ld. P1, IP7, IP9, IP14, IP16 intézkedési csomagok), (iii) megelőzőként az emberi tevékenység korlátozása az ivóvízbázisok védőterületén.
<p>IV3: Alternatív ivóvízbázisokra történő átállás lehetőségének biztosítása (készlethiány miatt)</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> felkészülés alternatív ivóvízbázisok igénybevételére készlethiányos területeken: feltárás és megvalósíthatósági tanulmányok. (Felkészülés az éghajlatváltozás esetleges hatásainak kezelésére).

IP12: FELSZÍNI VÍZKIVÉTELKEL ILL. ÁTVEZETÉSEKKEL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

Intézkedési elemek
<p>FE1: Felszíni vízhasználatok (vízkivételek, vízátfeszítések) fenntartható megvalósítása az ökológiai szempontból szükséges mederben hagyandó vízhozam figyelembevételével</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a vízfolyások ökológiai szempontból szükséges kisvízi hozamának megtartása. Ennek érdekében a vízhasználatok ellenőrzése, szükség esetén korlátozása. Kapcsolódó intézkedés FE3.
<p>FE2: Víztakarékoságot elősegítő intézkedések (technológia-korszerűsítés)</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> takarékos ipari technológiák és a lakossági fogyasztást csökkentő takarékos szerelvények elterjesztése. Felszín

alatti vízhasználatokra is vonatkozik. Az öntözéssel kapcsolatos technológia-fejlesztés a TA6 intézkedésen belül valósul meg.

FE3: Új vízkivételi helyek igénybevétele (korlátozás esetén)

- *Célja* a korlátozás miatt szükséges új vízkivételi helyek igénybevételére való átállás megoldása (az állam és a vízhasználó közös feladata). Felszín alatti vízkivételekre is vonatkozik.

FE4: Vízkormányzás, átvezetések, gravitációs kapcsolatok helyreállítása

- *Célja* a vízkormányzási, vízávezetési megoldások módosítása ökológiai és vízminőségvédelmi szempontok szerint. Beletartozik a vízfolyások közötti gravitációs kapcsolatok helyreállítása. Ha vízminőségvédelmi (pl. hígítóvíz biztosítása) vagy kármegelőzési szempontok (pl. szennyezett hullám szeparálása) indokolják, szóba jöhet új megoldások kialakítása is.

IP13: FELSZÍN ALATTI VÍZBŐL TÖRTÉNŐ VÍZKIVÉTELEKKEL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

Intézkedési elemek

FA1: Felszín alatti víz használatok (vízkivételek és felszín alatti víz elvonással járó vízhasználatok) fenntartható megvalósítása igénybevételei korlátok figyelembevételével

- *Célja* a felszín alatti vízhasználatok fenntartható megoldása, a rendelkezésre álló hasznosítható készletek és társadalmi-gazdasági szempontok figyelembevételével. Az egyéb vízhasználatok körébe tartozik: kavicsbányató, talajvizet megcsapoló belvízelvezető rendszer, vízfolyás számottevően lecsökkent középvízszinttel, jelentős erdősítés. A kavicsbánya tavak kivételével, ezeket a problémákat más intézkedések kezelik.

FA2: Energetikai célra hasznosított vizek visszasajtolása (Visszasajtolási technológia fejlesztése)

- *Célja* a termálvízkészletek fenntartható használatának megvalósítása. Az energetikai hasznosítású vizek visszasajtolhatóak, így a hasznosítható vízkészletet nem csökkentik. (Érvényes a meglévő használatokra is!)

FA3: Engedély nélküli vízkivételek visszaszorítása

- *Célja* a vízkészletekkel való fenntartható vízgazdálkodás biztosítása, a túlhasználatokból adódó környezeti és ökológiai problémák megszüntetése, kiküszöbölése.

IP14: SZENNYEZETT TERÜLETEK ÉS HAVÁRIÁK VESZÉLYESSÉGÉT CSÖKKENTŐ INTÉZKEDÉSEK (FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEKRE VONATKOZÓAN)

Intézkedési elemek
<p>KÁ1: A vizek állapotát veszélyeztető szennyezett területek kármentesítése (Kármentesítési Program)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a vizek állapotát veszélyeztető szennyezőforrások felszámolása, a szennyezett területek kármentesítése. A gyakorlati megvalósítás a tényleges veszélyességet mutató prioritások szerint történjen.
<p>KÁ2: Kárelhárítási tervek kidolgozása, megvalósítása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja, a haváriák hatásának csökkentése. Ennek érdekében a külső (lakosságra vonatkozó) és a belső védelmi tervek, valamint veszélyes ipari üzemekre az üzemi és területi kárelhárítási tervek rendelkezésre állása.
<p>KÁ3: Közvetlen szennyezőanyag-bevezetések tiltása, közvetett bevezetések korlátozása felszín alatti vizekbe</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja felszín alatti vizek szennyezésének megelőzése. Ide tartozik a közvetlen bevezetések tiltása, kivéve, ha az nem szennyez (emberi eredetű szennyezőanyagot nem tartalmazó visszasajtolás, talajvízdúsítás), valamint a közvetett szennyezés szempontjából potenciális tevékenységek korlátozása, a tevékenység veszélyessége és a felszín alatti víz sérülékenysége függvényében.

IP15: KÁROSODOTT ÉLŐHELYEKSEL ÉS VÉDETT TERÜLETEKKEL KAPCSOLATOS EGYEDI INTÉZKEDÉSEK

Intézkedési elemek
<p>VT1: Élőhelyek feltárása, kezelési tervek készítése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja, hogy a védett természeti területeken belül a vizektől függő élőhelyek feltárása hozzájáruljon ezek hatékony védelméhez. Meghatározhatók legyenek a szükséges további intézkedések, és ezek bekerüljenek a kezelési tervekbe.
<p>VT2: Felszín alatti vízhasználatok lokális korlátozása (megszüntetés), vagy vízpótlás károsodott felszín alatti vizektől függő ökoszisztémák rehabilitációja érdekében</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a felszín alatti vizektől függő ökoszisztémák állapotának megőrzése vagy javítása a közeli, felszín alatti vizeket érintő vízhasználatok módosításával, korlátozásával. Szükség esetén – főként természetvédelmi érdekből – vízpótlás is lehetséges.
<p>VT3: Felszíni vízhasználatok megszüntetése, átalakítása; vízpótlás és egyéb speciális intézkedések az élőhelyek védelme, illetve rehabilitációja érdekében</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a felszíni vizektől függő élőhelyek állapotának megőrzése vagy javítása a felszíni vízhasználatok (vízkivételek, vízátervezetések, vízszintszabályozás) módosításával, korlátozásával. Szükség esetén – főként természetvédelmi érdekből – vízpótlás is lehetséges.
<p>VT4: Mentett oldali holtágak és mélyárterek élőhelyeinek vízellátása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a töltésekkel elzárt mentett oldali holtágak vízellátottságának, „frissvíz igényének” és a mélyárterek rendszeres elárasztásának (sekély vízborítás – nem azonos a véstározással) biztosítása, rendszeres (a középvíznél nagyobb vízállások esetén megvalósítható) kivezetésekkel.
<p>VT4a: Mellékágak és hullámtéri holtágak vízpótlása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a középvízszint csökkenése – általában a meder süllyedése – miatt rossz vízellátottságú, a főmederhez közvetlenül kapcsolódó mellékágak, vagy a hullámtéri holtágak vízpótlása. Kompenzáló intézkedésről van szó, valójában duzzasztással vagy mederszűkítéssel oldható meg a szükséges vízszintemelés.
<p>VT5: Állóvizek vízpótlása, illetve vízszintszabályozása ökológiai és vízminőségvédelmi céllal</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a rossz vízellátottságú sekély tavak vízpótlása felszíni vízből, a megfelelő vízszintek, illetve vízszintingadozás biztosítása. Kompenzáló intézkedésről van szó. A vízszintszabályozás általában műtárgyakkal megoldható, a vízpótlás alapozó vizsgálatokat igényel, feltételei vannak (ld. FE1 intézkedés).
<p>VT6: A halas vizekre vonatkozó speciális intézkedések</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a természetvédelmi szempontból kezelést igénylő vizekre vonatkozó speciális intézkedések (természetvédelmi célú vízpótlás, haltelepítés, halgazdálkodás természetvédelmi céllal, stb.)
<p>VT7: Fürdőhelyekkel kapcsolatos speciális intézkedések</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a fürdővíz minőségének biztosítása, a fürdővízként kijelölt vizek megfelelő vízminőségének elérése illetve fenntartása. Ide tartozik a szennyvíz bevezetésekre vonatkozó kibocsátás szabályozás (elsősorban többlet fertőtlenítés), üdülőterületek csatornázása, a védőterületek kijelölése.

IP16: EGYÉB, A VIZEK SZENNYEZÉSÉT MEGELŐZŐ INTÉZKEDÉSEK

Intézkedési elemek
ME1: Utak, vasutak vízvezető-rendszereinek korszerű kialakítása <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> az utakról, vasutak melletti területekről származó szennyezések csökkentése a megfelelő csapadékvíz elvezető rendszer kialakításával. Új utak, vasutak esetében kötelező. A befogadóba történő bevezetés előtt szűrőmezőkre lehet szükség (ld. még PT3 intézkedés)
ME2: Szakszerű kútkiképzés, kútrekonstrukció <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a rossz kiképzésű kutak melletti szennyezések megakadályozása. Magába foglalja a meglévő kutak rekonstrukcióját, illetve új kutak megfelelő kiképzését.

IP17: ÁTFOGÓ INTÉZKEDÉSEK

Intézkedési elemek
ÁT1: Vizsgálatok <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> tervek, programok, beruházások megvalósításának és azok működésének előzetes és utólagos értékelése a környezeti hatások szempontjából
ÁT2: Engedélyezés <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> a VKI szempontoknak megfelelő engedélyezés megalapozása, erősítése. Ez magába foglalja a feladatok pontos definiálását és a szükséges háttér-információk (állapot, követelmények, feltételek...) biztosítását
ÁT3: Monitoring <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> az állapot folyamatos nyomonkövetését biztosító monitoring fejlesztése és üzemeltetése, labor- és adatbázis-fejlesztés, az intézkedések pontosabb tervezéséhez (állapotjellemzők pontosabb meghatározása, ok-okozati kapcsolatok feltárása), illetve az intézkedések hatékonyságának jellemzéséhez
ÁT4: Adatszolgáltatás <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> egyoldalról a hatósági munkához szükséges adatszolgáltatás biztosítása, másoldalról a tevékenységek környezeti szempontú folytatásához szükséges információk eljuttatása az érintettekhez
ÁT5: Költségmegtérülés és a szennyező fizet elvének érvényesítése <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i>, hogy a vízzel kapcsolatos árpolitika a készletek hatékony használatára ösztönözzön és biztosítsa a különböző vízhasználatok megfelelő hozzájárulását a vízi szolgáltatások költségeinek megtérítéséhez
ÁT6: Képességfejlesztés <ul style="list-style-type: none">– <i>Célja</i> azon képességek és készségek fejlesztése, amelyek a VKI által meghatározott feladatok hatékony és szakszerű ellátásához szükségesek: K+F, innováció; Szakképzés fejlesztése; Szaktanácsadás fejlesztése; Demonstrációs projektek megvalósítása; Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása.

1. Melléklet Intézkedési elemek jellemzői

1. oszlop: Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása

Az intézkedési elem címe alatt található az intézkedési elem céljai és fő jellemzői. A többi oszlop ezek megvalósításáról szól. Itt található az intézkedési elem megvalósítói és finanszírozói is.

2. oszlop: Már működő intézkedések és megfelelőségük

Az oszlop a jelenleg „működő” intézkedéseket foglalja össze, amelynek vannak műszaki, illetve szabályozási összetevői. Ezen belül külön csoportot képeznek az ún. *alapintézkedések* (EU Irányelvek, illetve az ezeknek megfelelő hazai jogszabályok és az elindított akcióprogramok), *további alapintézkedések* (szakterületekre vonatkozó hazai szabályozások) és a *kiegészítő intézkedések*, elsősorban a hazai programokhoz kapcsolódó támogatási lehetőségek.

Megfelelőség: A meglévő intézkedések értékelése abból a szempontból, hogy azok megvalósítása biztosítja-e a megfelelő ökológiai állapot elérhetőségét.

3. oszlop: További műszaki intézkedések és ütemezésük

Ebben az oszlopban a célok (1. oszlop) megvalósításához, a jelenlegiek felül szükséges műszaki jellegű intézkedések jelennek meg, ütemezéssel (2015-ig és 2015 után) és a megvalósíthatóság feltételeivel. (További, és részletesebb információk található a derogációs útmutatóban szereplő G3 derogáció táblázatban is (különösen a társadalmi igények és korlátok, megfizethetőségre vonatkozóan, amelyek szintén befolyásolják az intézkedési elem megvalósíthatóságát.)

Az alábbi anyagban a PP konzultációs anyag vonatkozó részének megírásához kapcsolódó információk szerepelnek, kék színnel. Ez az oszlop a PP-mellékletben természetesen nem jelenik meg.

4. oszlop: További szabályozási, finanszírozási intézkedések

Itt azoknak a további szabályozási, finanszírozási intézkedéseknek a rövid összefoglalása található, amelyek megalkotása, felülvizsgálata, módosítása szükséges az 1. oszlopban meghatározott célok, feladatok eléréséhez.

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelőségük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>TA1: Agrár-környezetvédelmi intézkedések és művelési mód váltás dombvidéken, erózió- és nitrát érzékeny területeken</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Célja</i> a szennyezést kizáró, ill. csökkentő tápanyag- és növényvédőszer-használat, vetésszerkezet, és agrotechnikai eszközök alkalmazása (pl. talajtakarás, szintvonalas-sávós művelés tábla melletti szegélyek), valamint művelési mód váltás (pl. melioráció, táblásítás), amely egyben alkalmas az erózió csökkentésére is. - <i>Megvalósító:</i> mezőgazdasági gazdálkodók - <i>Finanszírozó:</i> mezőgazdasági gazdálkodók, állam, a keletkező hátrányok és a bevétel kiesés kompenzációja 	<p><u>Alapintézkedés:</u> Nitrát Irányelv → Nitrát Akcióprogram Nitrát-érzékeny területek MEPAR szintű kijelölése és a jó gyakorlat rögzítése jogszabályban megtörtént. Kötelező betartása a közvetlen kifizetések feltétele. <u>További alapintézkedés:</u> a közvetlen kifizetések feltételeként a 12 % lejtőszög feletti területekre erózió mérséklésére vonatkozó szabályok betartása (helyes mezőgazdasági és környezeti állapot, HMKÁ részeként) <u>Kiegészítő intézkedés:</u> önkéntes ÚMVP programokban a nitrát-érzékeny területek előnyben részesítése, illetve önkéntes zonális célprogram az 5-12 % közötti lejtőszögű területeken</p> <p><u>Megfelelőség:</u> A programot 2013 után is folytatni kell, de változatlan formában a tápanyag terhelés megfelelő csökkentésére nem elegendő sem a felszíni, sem a felszín alatti vizek tekintetében, ezért szükséges a nitrát-érzékeny területek felülvizsgálata és erózió-érzékeny területek kijelölése.</p>	<p><i>2015-ig:</i> Nincs további műszaki intézkedés. A 2013-ig tartó AKG támogatások összehangolása a VGT-vel már nem lehetséges, de a jelenlegi program keretében a lejtős területeken (>12%) és a nitrát-érzékeny területeken a már meglévő elemek hatni fognak.</p> <p><i>2015 után:</i> Az intézkedés műszaki tartalma az erózió-érzékeny területekre vonatkozó jó gyakorlat előírásaival fog bővülni, illetve változik a nitrát-érzékeny és az erózió érzékeny terület kijelölése (a szabályozási javaslat alapján). Az intézkedés megvalósulása a kijelölendő területeken a támogatási rendszer átalakításának függvénye (2013-tól). A források rendelkezésre állásától függően ütemezett megvalósítás (2021, 2027):</p>	<p>Nitrát-érzékeny területek módosítása 2011-ben, a négyéves felülvizsgálathoz kapcsolódva. A nitrát-érzékeny területek mintájára erózió-érzékeny területek felülvizsgálata, (nem csak lejtőszög alapján történő) kijelölése, ezekre a területekre a jó gyakorlatok kidolgozása és jogszabályi rögzítése: kötelező szabályok és önkéntesen vállalható feladatok meghatározása támogatások igénybevételeivel. (Kötelező minimum előírások elsősorban tápanyaghasználatra és bizonyos költség-hatékony agrotechnikai eszközökre vonatkozóan kerülnek bevezetésre. Az önkéntes programokon belül előnyben kell részesíteni azokat a területeken gazdálkodókat, amelyek ráesnek a leendő erózió-érzékeny területekre, és azon belül is többlet pontot adni a magas prioritású területeknek (ide tartozik a fürdővíz, ivóvíz vagy egyéb, jóléti hasznosítású vizek közvetlen vízgyűjtőterülete, beleértve azokat a vízfolyásokat is, melyeken ilyen hasznosítású tározó található). ÚMVP: A támogatási rendszer átalakítására (2013-tól) vonatkozó javaslatok kidolgozása.</p>
<p>TA2: Művelési ág váltás és fenntartása dombvidéken, erózió- és nitrát-érzékeny területeken</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Célja</i> a szennyezést kizáró erdősisítés és szántó-gyep konverzió, amely egyben alkalmas az erózió csökkentésére is. Az intézkedés a művelési mód váltás alternatívája. A felszíni vizeket tekintve, hatékonysága kb. azonos az erózió védelemmel, a kiemelten erózió érzékeny területeken magasabb. A felszín alatti vizeket tekintve elvileg azonos hatékonyságú, gyakorlatilag nagyobb biztonságot jelent. - <i>Megvalósító:</i> mezőgazdasági gazdálkodók - <i>Finanszírozó:</i> állam, a keletkező hátrányok és a bevétel kiesés kompenzációja 	<p><u>Alapintézkedés:</u> nincs <u>Kiegészítő intézkedés:</u> pénzügyi ösztönzés a 12 % feletti lejtőszögű területeken a szántó-gyep konverzióra További szántó-gyep, szántó-erdő konverziók is támogathatók, de azok országosak (ezért a hatásuk bizonytalan, nem becsülhető).</p> <p><u>Megfelelőség:</u> A program folytatása szükséges, a kiemelten erózió-érzékeny területek bevonásával az önkéntes zonális ÚMVP célprogramba (szántó-erdő konverzió is).</p>	<p>Nincs további műszaki intézkedés. Az érintett területeken történő művelési ág váltás az önkéntesség miatt nem becsülhető (folyamatos megvalósulás a támogatások függvényében).</p>	<p>A VKI szempontjainak érvényesítése az ÚMVP támogatási rendszerekben: „Vizerózió elleni célprogram” területi illesztése a VKI által kijelölt területekhez, erdősisítést támogató célprogramokba a VKI szempontok integrálása (a TA1-nél felsorolt magas prioritású területek előnyben részesítése)</p>
<p>TA3: Agrár-környezetvédelmi intézkedések és művelési mód váltás síkvidéken, belvív- és nitrát-érzékeny területeken</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Célja</i> a szennyezést kizáró, ill. csökkentő tápanyag- és növényvédőszer-használat, vetésszerkezet, és agrotechnikai eszközök alkalmazása (pl. mélyszántás), valamint művelési mód váltás, amely egyben hozzájárul a területi vízviasszatartáshoz is - <i>Megvalósító, finanszírozó:</i> ua mint TA1nél 	<p><u>Alapintézkedés:</u> Lásd TA1-nél, valamint Árvíz-kockázati Irányelv alapján a belvív-érzékeny területek kijelölése folyamatban van <u>Kiegészítő intézkedés:</u> önkéntes ÚMVP programokban nitrát-és belvív-érzékeny területek előnyben részesítése</p> <p><u>Megfelelőség:</u> A programot 2013 után is folytatni kell, de változatlan formában a tápanyag terhelés megfelelő csökkentésére nem elegendő sem a felszíni, sem a felszín alatti vizek tekintetében, ezért szükséges a nitrát-érzékeny területek felülvizsgálata és a belvív-érzékeny területeken a jó gazdálkodás gyakorlatának kialakítása</p>	<p><i>2015-ig:</i> Nincs további műszaki intézkedés. A 2013-ig tartó AKG támogatások összehangolása a VGT-vel már nem lehetséges, de a jelenlegi program keretében a nitrát-és belvív-érzékeny területeken már meglévő elemek hatni fognak.</p> <p><i>2015 után:</i> Az intézkedés műszaki tartalma a belvív-érzékeny területekre vonatkozó jó gyakorlat előírásaival fog bővülni, illetve változik a nitrát-érzékeny terület. Egyébként ua., mint TA1.</p>	<p>Ld. TA1, de erózió-érzékeny területek helyett belvív-érzékeny területekről van szó.</p>
<p>TA4: Művelési ág váltás és fenntartása síkvidéken, belvív- és nitrát-érzékeny területeken</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Célja:</i> A szennyezést kizáró szántó-vizes élőhely, szántó-gyep és szántó-erdő konverzió. Az intézkedés hozzájárulhat védett természeti területek és felszín alatti vizektől függő ökoszisztémák állapotának javulásához. Az intézkedés a művelési mód váltás alternatívája, hatékonysága azonban jobb. - <i>Megvalósító, finanszírozó:</i> ua. mint TA2nél 	<p><u>Alapintézkedés:</u> NATURA 2000 Irányelvek <u>Kiegészítő intézkedés:</u> pénzügyi ösztönzés zonális ÚMVP célprogramokon keresztül a szántó-vizes élőhely, szántó-gyep konverzióra vonatkozóan. További szántó-gyep, szántó-erdő konverziók is támogathatók, de azok országosak (ezért a hatásuk bizonytalan, nem becsülhető).</p> <p><u>Megfelelőség:</u> A program folytatása szükséges, a belvív-érzékeny területek bevonásával az önkéntes zonális ÚMVP célprogramba.</p>	<p>Nincs további műszaki intézkedés. Az érintett területeken történő művelési ág váltás az önkéntesség miatt nem becsülhető (folyamatos megvalósulás a támogatások függvényében).</p>	<p>Ld. TA3</p>

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelőségük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>TA5: A belvíz visszatartás érdekében belvíztározók kialakítása, a belvízelvezető rendszer átalakítása, a célnak megfelelő üzemeltetése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a befogadó vízfolyások tápanyag terhelésének csökkentése belvíz-visszatartással. Ennek érdekében a területről elvezetett belvíz összegyűjtése tározókban (öntözésre is felhasználható), valamint szűrőmezők kialakítása (ld. PT3 intézkedés) a befogadóba történő bevezetés előtt. A belvízelvezető rendszer ennek megfelelő átalakítása és üzemeltetése. Az üzemeltetés része a felszín alatti vizek megcsapolását csökkentő, illetve a mederbeli vízvisszatartást lehetővé tevő duzzasztás. A belvízelvezető csatornák állapotának javítása, fenntartása a vízfolyások és állóvizek medrét érintő intézkedési csomagban (IP3) jelenik meg. Az intézkedés hozzájárulhat természetvédelmi célok eléréséhez is (ld. VT3 intézkedés). – <i>Megvalósító:</i> belvízcsatornák és belvíztározók tulajdonosa, kezelője – <i>Finanszírozó:</i> a megvalósító, amelyhez állami pályázati források igénybe vehetők 	<p><i>Alapintézkedés:</i> nincs <i>Kiegészítő intézkedés:</i> Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS)/Program <i>Kiegészítő intézkedés:</i> pénzügyi ösztönzés vízrendezésre (ÚMVP, ROP források)</p> <p><i>Megfelelőség:</i> A jelenlegi belvízrendszerek esetében a vízvisszatartás mértéke nem elegendő. A NÉS ezt a koncepciót támogatja. A befogadóba történő bevezetés előtt általában nincsenek szűrőmezők. A belvízrendszerek üzemeltetése és természetvédelmi célok általában nincsenek összehangolva. Pénzügyi ösztönzés létezik, de a prioritások nem VKI konformak.</p>	<p><i>2015-ig:</i> A belvíz-rendszerek fokozatos átalakítása a vízvisszatartás szempontjai szerint. A támogatási rendszer EU konform átalakítása megoldható, és ebből megfelelően előkészített projektek megvalósíthatók.</p> <p><i>2015 után</i> A leírt céloknak megfelelő intézkedések megvalósítása, a 2013 utáni finanszírozási rendszer és forrásigény függvényében.</p>	<p>A síkvidéki vízrendezés jó gyakorlatának kidolgozása. A vonatkozó támogatás esetében a VKI által kijelölt feladatok előnyben részesítése többletpontokkal.</p>
<p>TA6: Víztakarékos növénytermesztési módok</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja aszály-érzékeny területeken a növényfajták váltása, lokális vízvisszatartás, takarékos öntözési technológiák bevezetése – <i>Megvalósító:</i> mezőgazdasági gazdálkodók – <i>Finanszírozó:</i> állam biztosítja a keletkező hátrányok és a bevétel kiesés kompenzációját, illetve fejlesztések esetén támogatást biztosít. 	<p><i>Kiegészítő intézkedés:</i> Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS)/Program</p> <p><i>Megfelelőség:</i> Megvalósulás jelenleg eseti, elsősorban ott, ahol ez gazdaságos. Az aszály-érzékeny területek kijelölése szükséges, ahol kötelező és ösztönző agrár-intézkedések szükségesek (a gazdálkodók támogatásával, kompenzációval)</p>	<p>A szabályozás és finanszírozás életbe lépése után az intézkedés megvalósulása folyamatos a finanszírozási igény és a rendelkezésre álló források függvényében.</p> <p>2013-ig az öntözés-fejlesztési támogatási rendszer átalakítása megoldható. 2012-től az önkéntes AKG támogatási rendszerben is érvényesíthető.</p>	<p>Aszály-érzékeny területek kijelölése. Agrár-támogatási lehetőségek megteremtése (összhangban a hazai stratégia/program prioritásaival). Vízkezelési rendszer továbbfejlesztése (öntözésre)</p>
<p>TA7: Állattartótelepek korszerűsítése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a trágyatárolás megoldása, műszaki védelem biztosítása állattartótelepeken – <i>Megvalósító:</i> mezőgazdasági gazdálkodók – <i>Finanszírozó:</i> a megvalósító, amelyhez állami pályázati források igénybe vehetők 	<p><i>Alapintézkedés:</i> Nitrát Irányelv, → Nitrát Akció-program (a telepekre vonatkozó szabályok). IPPC Irányelv: hatásvizsgálati kötelezettség bizonyos állatlétszám feletti állattartótelepekre <i>Kiegészítő intézkedés:</i> pénzügyi ösztönzés (ÚMVP források)</p> <p><i>Megfelelőség:</i> A nagylétszámú állattartótelepek korszerűsítése a víztestek jó állapota szempontjából elegendő. A kisebb telepek nem megfelelő védelme lokális problémákat jelent.</p>	<p><i>2015-ig:</i> a nagy telepek korszerűsítése megvalósul. <i>2015 után</i> A többi telep szennyezésével számolni kell 2015-ig, utána a szabályozás megoldja a problémát.</p>	<p>Hatásvizsgálati kötelezettség szigorítása kisebb állattartótelepekre Támogatási (ÚMVP) források biztosítása ezekre a telepekre is.</p>

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelőségük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>HA1 Ártérületek helyreállítása</p> <ul style="list-style-type: none"> — Célja töltésekkel, depóniákkal szűkített árterek visszaállítása a töltések, depóniák megnyitásával, részleges elbontásával (különleges esetben új töltések építésével). Általában kis- és közepes dombvidéki vízfolyásokon alkalmazandó intézkedés. A z intézkedés megvalósításának feltétele az érintett területeken az ártéri gazdálkodás feltételeinek megteremtése (ld. a következő HA2 intézkedést). — <i>Megvalósító:</i> a terület tulajdonosa: mezőgazdasági gazdálkodók vagy állam (kisajátítás esetén) - <i>Finanszírozó:</i> a megvalósító, amelyhez állami pályázati források igénybe vehetők 	<p><i>Alapintézkedés:</i> Általános szabályok, konkrét szabályozás nincs. <i>Kiegészítő intézkedés:</i> egyes támogatásokból eseti projektek megvalósíthatók (ÚMVP, ROP, KEOP), célzott támogatási forrás nincs.</p> <p><i>Megfelelőség:</i> A jelenlegi szabályok és finanszírozás csak eseti megvalósítást tesz lehetővé, ugyanakkor az érintett partszakaszok hossza igen jelentős. A megvalósítás gyakorlati nehézsége, hogy a megelőző területhasználat-átalakítás nem valósítható meg vagy időigényes (ld. HA2 intézkedés).</p>	<p><i>2015-ig:</i> Néhány eseti projekt megvalósulása várható.</p> <p>Előkészítésként a nyílt ártér kialakítására alkalmas területek kijelölése (domborzati és földhasználati viszonyok alapján)</p> <p><i>2015 után</i> Az intézkedések megvalósításának feltétele a támogatási rendszer átalakítása és a kisajátításra szükséges források biztosítása. Költség-hatékonyság alapján a kisajátítás várhatóan drágább, mint a kompenzáció. (Egyedi költség-hatékonysági elemzés alapján a kisajátítás is lehet kedvező).</p>	<p>A szabályozás az intézkedési csomag egészére vonatkozik.</p> <p>A hullámtérre, ártérre, állóvizek parti sávjára vonatkozó gazdálkodás szabályainak kidolgozása. A parti sávban a jelenlegi 2-5 m-es sáv szélesség 10 m-re való felemelése szükséges, fokozatosan: kötelező és önkéntes elemek megfelelő kombinációjával. Védősávok létesítésének műszaki követelményei, figyelembe véve a fenntartás szempontjait is. Többszintű ÚMVP agrár-támogatási rendszer kialakítása (létrehozás, fenntartás támogatása, kompenzáció).</p> <p>Egyes területeken források biztosítása a kisajátításra.</p>
<p>HA2: A földhasználati viszonyok átalakítása és fenntartásának biztosítása az állóvizek növényzónáiban, illetve vízfolyások esetében ártéri illetve hullámtéri gazdálkodással.</p> <ul style="list-style-type: none"> — Célja a vízfolyások menti, rendszeresen elöntött területeken, illetve állóvizek parti zónájában a megfelelő területhasználat kialakítása és fenntartása. Ennek része (i) a parttól 10m szélességben a szántóföldi művelés megszüntetése, vagy ahol a fennmaradó depóniák és töltések ennél közelebb vannak a partéhoz, ott legalább azokon belül, (ii) a 10 m-nél szélesebb hullámtereken, nyílt ártérterületeken, állóvizek parti zónáiban a szántóterületek arányának 30 %-ra csökkentése és ott a megfelelő gazdálkodási módszerek bevezetése, a maradék területeken élőhelyek kialakítása, gyeperdőgazdálkodás bevezetése. A megfelelő területhasználati arányok kialakítása történhet kisajátítással vagy a gazdálkodó számára nyújtott kompenzációval. A megvalósítás során figyelembe kell venni a partmenti védősávok létesítésére vonatkozó HA3 intézkedést is. Az intézkedés hatékony a tápanyag-terhelés csökkentése szempontjából is. — <i>Megvalósító:</i> mezőgazdasági gazdálkodók, illetve a vízfolyás tulajdonosa, kezelője - <i>Finanszírozó:</i> a megvalósító, amelyhez támogatások igénybe vehetők 	<p><i>Alapintézkedés:</i> Árvíz-kockázati Irányelv alapján az árvíz által veszélyeztetett területek kijelölése folyamatban van + <i>további alapintézkedés:</i> 2010-től a helyes mezőgazdasági környezeti állapot (HMKÁ) alapján a közvetlen kifizetések feltétele, hogy a parttól 2-5 m-es távolságban a trágyakihelyezés tilos. <i>Kiegészítő intézkedés:</i> pénzügyi ösztönzés a zonális ÚMVP „Vizes élőhelyek kezelése és fenntartása” célprogramon keresztül</p> <p><i>Megfelelőség:</i> a jelenlegi területhasználati szabályok nincsenek összhangban a vizek jó ökológiai állapotával, ezért a területhasználat további szigorítása szükséges (az intézkedés céljai szerint), kötelező és önként vállalt elemekkel. A rendszeresen elöntött területek kijelölése után a területhasználat váltás feltételei jelentősen javulnak, de az ökológiai szempontú földhasználat váltást biztosító szabályok és ösztönző pénzügyi források nem elegendőek. A végrehajtás függ a megfogalmazott igényektől és az ennek figyelembevételével meghatározott forrásoktól.</p>	<p><i>2015-ig:</i> A 2013-ig tartó AKG támogatások összehangolása már nem lehetséges. Korlátozott megvalósulás lehetséges, a jelenlegi műszaki tartalommal.</p> <p><i>2015 után:</i> A jelenlegi, a parti sáv trágyázására és hullámtéri élőhelyek kialakítására vonatkozó műszaki elemek bővülnek azokkal, amelyek beépülnek a támogatási rendszerbe, 2013-tól. A kijelölendő területeken megvalósuló intézkedés a támogatási rendszer átalakításának függvénye. A források rendelkezésre állásától függően ütemezett megvalósítás lehetséges (2021, 2027)</p>	
<p>HA3: Partmenti védősáv (erdősáv és/vagy füves növényzónák) kialakítása vízfolyások vagy állóvizek partja mentén</p> <ul style="list-style-type: none"> — Célja A vízpart és a szántóterületek elválasztása erdős, bokros, füves területtel a lefolyással vagy széllal terjedő szennyezések csökkentésére, a gyomok terjedésének megakadályozására. Elsősorban ott kell alkalmazni, ahol a természetes pufferzóna nem létezik, vagy a HA2 intézkedéssel nem alakítható ki. Szélessége a növényzet sűrűségének függvénye, de legalább 10 m. Része lehet a töltés/depónia vagy annak mentett oldali része is. A kialakítás alapja lehet kisajátítás vagy a gazdálkodó számára nyújtott kompenzáció. — <i>Megvalósító:</i> a terület tulajdonosa, azaz mezőgazdasági gazdálkodók, illetve a vízfolyás tulajdonosa, kezelője — <i>Finanszírozó:</i> a megvalósító, amelyhez állami pályázati források igénybe vehetők 	<p><i>Alapintézkedés:</i> Általános szabályok, konkrét szabályozás nincs.</p> <p><i>Megfelelőség:</i> Sok vízfolyásra érvényes, hogy a kívánt szélességű hullámtér és pufferzóna nem létezik, vagy nem alakítható ki. A helyettesítő védősávok kialakításához az érintett sáv területhasználatának megváltoztatása szükséges, ehhez pedig hiányoznak a megfelelő szabályok és ösztönző pénzügyi források.</p>	<p><i>2015-ig:</i> Védősávok létesítése azokon a víztesteken, ahol a hullámtér nem szélesebb, mint 10 m, és szélesítése nem reális elképzelés. A 2013-ig a területhasználat váltás csak önkéntes lehet, forrása a támogatási rendszer átalakításával biztosítható.</p> <p><i>2015 után:</i> 2013-tól lehetséges a kötelező földhasználat váltás bevezetése (megfelelő ÚMVP kompenzációs források biztosításával), és ennek megfelelően a védősávok szélesebb körben való alkalmazása.</p>	

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelőségük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>HM1: Mederrehabilitáció dombvidéki kis- és közepes vízfolyásokon</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Célja</i> a mederforma átalakítása és a part menti növényzónák helyreállítása, illetve ehhez a morfológiai feltételek megteremtése (figyelembe véve a HA2 és a HA3 intézkedést is). A változatosság javítása (kanyargósság, változatos part-viszonyok), csak a feltétlenül szükséges földmunkával, főként közvetett módszerekkel. Fenékküszöbök, fenékgátak, surrantók felülvizsgálata és átépítése. Az üledék és az oda nem illő növényzet egyszeri eltávolítása. A mesterséges és az erősen módosított vízfolyások esetén enyhébb, a funkciótól is függő egyedi követelmények szerint. - <i>Megvalósító:</i> vízfolyás tulajdonosa, kezelője (állam, önkormányzat, társulat, stb.) - <i>Finanszírozó:</i> a megvalósító, amelyhez állami pályázati források igénybe vehetők 	<p><u>További alapintézkedés:</u> 379/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról, műszaki szabványok</p> <p><u>Kiegészítő intézkedés:</u> egyes támogatásokból eseti projektek megvalósíthatók (ROP-ok)</p> <p><u>Megfelelőség:</u> Jelenlegi a szabályozás nem ösztönöz az ökológiai szempontok figyelembe vételére, ezért a vízfolyások rendezett, szabályozott jellege nehezen javítható. 2013-ig a források bővülése nem várható.</p>	<p><i>2015-ig:</i> Az előkészített és elfogadott projektek megvalósulásával lehet számolni.</p> <p><i>2015 után:</i> 2013-tól fokozatos, ütemezett megvalósítás (2021, 2027). Ehhez megfelelő támogatási rendszer és források szükségesek, amit befolyásol a forrásigény.</p>	<p>Vízfolyások ökológiai állapotának javítására vonatkozó ökológiai szempontú műszaki követelmények kidolgozása (jogi szabályozás, műszaki irányelvek)</p> <p>A ROP-okon belül elkülönített források biztosítása „komplex vízfolyás-rehabilitációs programok”-ra.</p>
<p>HM2: Mederrehabilitáció síkvidéki kis- és közepes vízfolyásokon</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Célja</i> azonos a HM1 intézkedéssel, azzal a különbséggel, hogy a változatosság javítása főként kiöblösödések kialakításával, a kisvízi meanderezés elősegítésével lehetséges. - <i>Megvalósító, finanszírozó:</i> ua. mint HM1nél 	(ua. mint HM1)	(ua. mint HM1)	(ua. mint HM1)
<p>HM3: Nagy folyók szabályozottságát csökkentő intézkedések</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Célja</i> a nagy folyók szabályozottságát meghatározó műtárgyak felülvizsgálata. Ahol ezt a hullámtér szélessége lehetővé teszi, a meder természetes fejlődésének biztosítása (az árvízvédelmi biztonság veszélyeztetése nélkül). - <i>Megvalósító, finanszírozó:</i> ua. mint HM1nél 	(ua. mint HM1)	(ua. mint HM1)	(ua. mint HM1)
<p>HM4: Állóvizek partjának rehabilitációja</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Célja</i> a part természetes meredekségének helyreállítása, a növényzet természetes fejlődéséhez a morfológia feltételek biztosítása. - <i>Megvalósító:</i> állóvíz tulajdonosa, kezelője - <i>Finanszírozó:</i> a megvalósító, amelyhez állami pályázati források igénybe vehetők 	(ua. mint HM1)	(ua. mint HM1)	(ua. mint HM1), csak állóvizekre
<p>HM5: Állóvízből az üledék egyszeri eltávolítása vagy kezelése</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Célja</i> feliszapolódott állóvizekből az üledék eltávolítása, beleértve a kiemelt üledék megfelelő elhelyezését. A kotrás egyaránt szolgálhat vízminőségi és tározó-térfogat növelési célokat. Speciális esetekben, ha csak a vízminőség a probléma, kedvezőbb megoldást jelenthet az üledék helybeni kémiai kezelése (ritkán alkalmazható megoldás). - <i>Megvalósító:</i> az állóvíz tulajdonosa, kezelője - <i>Finanszírozó:</i> az állóvíz tulajdonosa. 	(ua. mint HM4)	(ua. mint HM1)	(ua. mint HM1), csak állóvizekre
<p>HM6: Települési, ill. üdülőterületi mederszakaszok rehabilitációja</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Célja</i> a vízfolyások és állóvizek települési szakaszainak átalakítása, figyelembe véve a speciális árvédelmi (partvédelmi) követelményeket, a rendelkezésre álló helyet, valamint turisztikai és rekreációs szempontokat. - <i>Megvalósító:</i> az állóvíz tulajdonosa, kezelője és az érintett önkormányzat - <i>Finanszírozó:</i> az önkormányzat, illetve az állam, árvízvédelmi és településfejlesztési támogatások formájában. 	<p><u>További alapintézkedés:</u> mint HM1</p> <p><u>Kiegészítő intézkedés:</u> egyes támogatásokból eseti projektek megvalósíthatók (ROP-ok: vízvédelmi és település-rehabilitációs támogatások)</p> <p><u>Megfelelőség:</u> Jelenlegi a szabályozás nem ösztönöz a települési mederszakaszok igényes kialakítására, ezért a belterületi szakaszok elhanyagoltak. A vízfolyás sokszor nem éke a településnek, hanem csúnya látvány. Az intézkedés elsősorban valamely megvalósuló fejlesztés részeként támogatható (eseti megvalósulások).</p>	(ua. mint HM1)	(ua. mint HM1), csak figyelembe véve a belterületi, üdülőterületi specialitásokat

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelőségük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>HM7: Állóvizek és vízfolyások medrének fenntartása</p> <ul style="list-style-type: none"> - Célja a meder rendszeres fenntartása keretében a felesleges biomassza és laza üledék eltávolítása, a mederbeli lágyszárú növényzet és a parti fás szárú növényzet gondozása. (Az árvízvédelmi és az ökológiai szempontok összehangolásával kidolgozott módszerek szerint.) - Megvalósító: állóvíz, vízfolyás tulajdonosa, kezelője (állam, önkormányzat, társulat, stb.) - Finanszírozó: megvalósító 	<p><u>További alapintézkedés:</u> Költségvetési (és társulati) forrásokból kell biztosítani a fenntartási munkákat a közérdek mértékéig (Vgtv.)</p> <p><u>Megfelelőség:</u> Jelenleg a rendszeres fenntartásnak nincs meg az elégséges forrása. Esetenkénti beavatkozások, hagyományos módszerekkel.</p>	<p>Rendszeres fenntartás új módszerek szerint.</p> <p>A megvalósíthatóság jelentősen függ a forrásoktól, amelyhez viszont finanszírozási igény meghatározása szükséges.</p>	<p>Új fenntartási módszerek, előírások kidolgozása, az árvízvédelmi, az ökológiai szempontok és a műszaki lehetőségek összehangolásával.</p>
<p>VG1: Völgyszárítás tározók üzemeltetése az alvízi szempontok figyelembevételével, szükség esetén a hasznosítási forma megváltoztatásával</p> <ul style="list-style-type: none"> - Célja a tározó üzemeltetésének felülvizsgálata és szükség szerinti módosítása (vízszintingadozás, szabad tározótér biztosítása, az alvíz felé történő vízleeresztések) vízminőségi és ökológiai szempontok figyelembevételével. Ebbe beletartozhat a tározó hasznosítási formájának megváltoztatása, illetve a tározó felhagyása esetén annak rekultivációja (esetleg záportározóvá történő átalakítása). - Megvalósító: a tározó tulajdonosa, kezelője - Finanszírozó: megvalósító 	<p><u>További alapintézkedés:</u> fenntartható vízhasználat szabályai (Vgtv., 379/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet)</p> <p><u>Megfelelőség:</u> A tározók üzemeltetése jelenleg általában nem felel meg az alvíz ökológiai követelményeinek. A tározók funkciója sok helyen megváltozott a létesítéshez képest.</p>	<p>Tározók üzemeltetése az új előírások szerint.</p> <p>A teljesítés a tározók jelentős részénél 2015 után (2021), mert a jogszabályban biztosítani kell bizonyos átállási (türelmi) időt.</p>	<p>A alvízi követelmények szerinti üzemeltetés szabályainak megalkotása (a jelenleg érvényben lévők megerősítése, kiegészítése). A vízjogi engedélyek felülvizsgálata, módosítása. Az intézkedés korlátozás jellegű, gazdasági, társadalmi hatását vizsgálni szükséges.</p>
<p>VG2: Jó halgazdálkodási gyakorlat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Célja olyan halgazdálkodási jó gyakorlat alkalmazása, amely megakadályozza a haltermelés céljára hasznosított tározó alatti alvíz szennyezését, alkalmazkodik a tározó egyéb funkcióból adódó leeresztési (ld. VG1 intézkedés) és vízszintingadozási követelményekhez. (Nem egészen azonos a jó tógazdasági gyakorlattal.) - Megvalósító: halászati célú vízhasználó - Finanszírozó: megvalósító, amelyhez állami pályázati források igénybe vehetők 	<p><u>További alapintézkedés:</u> fenntartható vízhasználat szabályai (Vgtv., 379/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet), halászati és horgászati törvény és végrehajtási rendelet</p> <p><u>Kiegészítő intézkedés:</u> a terheléscsökkentő beruházások megvalósítására pénzügyi ösztönzést biztosít a Halászati Operatív Program (HOP)</p> <p><u>Megfelelőség:</u> A tározók halászati hasznosítási gyakorlata sok helyen nem felel meg a jó állapot követelményeinek. Nincs megfelelő szabályozás.</p>	<p>Tározók halászati hasznosítása a jogszabályban rögzített jó gyakorlatnak megfelelően. (beleértve a védettség alatt álló halastavak természetvédelmi célú haltelepítését is)</p> <p>A teljesítés a tározók jelentős részénél 2015 után (2021), mert a jogszabályban biztosítani kell bizonyos átállási (türelmi) időt.</p>	<p>A halgazdálkodási, illetve horgászati jó gyakorlat kidolgozása és bevezetése (jogszabályban). . Ide értendő a természetvédelmi célú haltelepítésre vonatkozó szabályok rögzítése is. .Az intézkedés korlátozás jellegű, gazdasági, társadalmi hatását vizsgálni szükséges.</p>
<p>VG3: Jó horgászati gyakorlat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Célja olyan horgászati jó gyakorlat alkalmazása, amely megakadályozza a horgászvízként hasznosított tározók, holtágak, csatornák esetében a többlet tápanyag bevitelt. (csak csalogató etetés!). Része a megfelelő halszerkezet telepítése is. - Megvalósító: horgászati célú vízhasználó - Finanszírozó: megvalósító 	<p><u>Lásd VG2-nél.</u></p> <p><u>Megfelelőség:</u> a jelenlegi gyakorlat nem felel meg a jó állapot követelményeinek</p>	<p>Jó horgászati gyakorlatnak megfelelő vízhasználatok, a jogszabály megjelenése után.</p>	

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelőségük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>DU1: Duzzasztók üzemeltetése az alvízi szempontok, illetve a hosszirányú átjárhatóság figyelembevételével</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a kritikus tavaszi-nyári időszakokban a duzzasztók üzemeltetési rendjének összehangolása az átjárhatóság és az alvízi vízjárás szempontjaival. Torkolati duzzasztóknál a gravitációs kapcsolatok helyreállítása (amennyiben nem ellentétes a duzzasztás céljával). Az igény megszűnése esetén a duzzasztás megszüntetése. Megvalósító: duzzasztó tulajdonosa, kezelője Finanszírozó: megvalósító 	<p><u>További alapintézkedés:</u> fenntartható vízhasználat szabályai (Vgtv., 379/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet)</p> <p><u>Kiegészítő intézkedés:</u> pénzügyi ösztönzők, elsősorban természetvédelmi indíttatású támogatási források (KEOP, ROP)</p> <p><u>Megfelelőség:</u> A jelenlegi üzemeltetési szokások az ökológiai szempontokat kevésbé veszik figyelembe. A szabályozás nem tartalmazza.</p>	<p>Duzzasztók üzemeltetése a kidolgozott szabályok szerint.</p> <p>A megvalósítás – ha a funkció alapján lehetséges – nem jár jelentős költséggel, tehát 2015-ig megvalósítható.</p> <p>Kiválasztott duzzasztók esetén hallépcső vagy megkerülő csatorna építése. Általában a választás a rendelkezésre álló helytől függ. A megvalósításról költség-haszon elemzés alapján kell dönten.</p>	<p>A hosszirányú átjárhatóság biztosítására, valamint az alvízi viszonyok figyelembevételére vonatkozó szabályok megalkotása.</p> <p>Az engedélyek felülvizsgálata.</p> <p>Finanszírozási források rendelkezésre állásának biztosítása (EU támogatási források, költségvetés helyzete alapján)</p>
<p>DU2: Zsilipek üzemeltetése a minimális beavatkozás elve, illetve a hosszirányú átjárhatóság figyelembevételével</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a vízkormányzás (vízjárás) felülvizsgálata, ahol lehet a természetes felé való közelítése, gravitációs kapcsolatok helyreállítása, és ennek megfelelően a műtárgyak és üzemeltetésük felülvizsgálata, módosítása Megvalósító: zsilip tulajdonosa, kezelője Finanszírozó: megvalósító 			
<p>DU3: Hallépcső, megkerülő csatorna építése</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja az átjárhatóság biztosítása nagy műtárgyak esetén (általában nagy folyókon lévő duzzasztóművekre vonatkozik) ahol ez az üzemeltetéssel nem oldható meg). Járulékos célja – megfelelő műszaki megoldás esetén – élőhely létrehozása is. Völgyzárógátas tározók esetében megkerülő csatorna lehet a megoldás. Megvalósítás egyedi mérlegelés alapján, hatásvizsgálatot és költség-haszon elemzést igényel. Megvalósító: a duzzasztó tulajdonosa Finanszírozó: megvalósító 			
<p>KK1:Kikötők korszerűsítése ökológiai szempontok figyelembevételével</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a kikötők környezeti szempontok szerinti megvalósítása, átalakítása és üzemeltetése (környezetkímélő megoldások, szennyvezeték nyílt vízre jutásának akadályozása) Megvalósító: kikötő tulajdonosa, kezelője Finanszírozó: megvalósító 	<p><u>További alapintézkedés:</u> fenntartható vízhasználat szabályai (Vgtv., 379/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet), hajózási törvény</p> <p><u>Megfelelőség:</u> A jelenlegi kikötő-építési előírások az ökológiai szempontokat csak részben veszik figyelembe.</p> <p>A hajózás hagyományos módon való fenntartása olyan egyszeri vagy rendszeres beavatkozásokat igényel, amelyek esetleg nem egyeztethetők össze a jó állapot követelményeivel.</p>	<p>A vízi utak, kikötők esetében a társadalmi igények elsődlegesek, a társadalom bevonásnak fontos szerepe van.</p> <p>A szabályozást az ágazat teherbíró képességének függvényében kell bevezetni (pl. megfelelő türelmi idő, fokozatosság)</p> <p>A megvalósulás ennek függvénye</p>	<p>A hajózásra vonatkozó igények figyelembevételével, a kikötőkkel és a hajózhatóság biztosításával kapcsolatos ökológiai szempontú műszaki követelmények jogszabályi szintű szabályozása.</p> <p>Ezek alapján az engedélyek felülvizsgálata.</p> <p>Az intézkedés elsősorban korlátozás jellegű, az új előírások érvényesítésének hatását vizsgálni kell.</p>
<p>KK2: A hajózás fenntartása ökológiai szempontok figyelembevételével</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a „minimális zavartság” elvének érvényesítése. ökológiai szempontokat figyelembe vevő víziút kijelölés, fenntartó kotrás, duzzasztás, hullámverés elleni védelem, védőtávolságok stb. megvalósítása. A megfelelő megoldások kiválasztása (beleértve a hajóút kategóriáját) részletes hatástanulmányt és költség-haszon elemzéseket igényel. Megvalósító: vízfolyás tulajdonosa, kezelője Finanszírozó: megvalósító 			
<p>TE1: Kommunális hulladéklerakók rekultivációja, új hulladéklerakók kialakítása megfelelő műszaki védelemmel</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a hulladéklerakók csurgalékvizéből származó, a felszíni és a felszín alatti vizeket egyaránt veszélyeztető szennyvezeték megakadályozása. Új hulladéklerakók megfelelő műszaki védelemmel. Felhagyott hulladéklerakók rekultivációja. Megvalósító: önkormányzat Finanszírozó: megvalósító, amelyhez az állam támogatást biztosít 	<p><u>Alapintézkedés:</u> EU irányelvek (legfontosabbak: 2006/12/EK irányelv a hulladékról., 1999/31/EK irányelv a hulladéklerakásról)</p> <p><u>Kiegészítő intézkedés:</u> pénzügyi ösztönzés a szükséges beruházások megvalósítására (KEOP, ROP-ok)</p> <p><u>Megfelelőség:</u> A korszerű hulladéklerakók építése teljes mértékben, a rekultiváció egy része 2015-ig megvalósítható.</p>	<p>Nincs további műszaki intézkedés</p>	<p>Előre kell hozni a vízvédelmi szempontból sürgős rekultivációkat (támogatásoknál előnyben részesítés)</p>

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelőségük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>TE2: Belterületi csapadékvíz-elvezetés és elhelyezés</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a csapadékvíz szabályozatlan lefolyásából származó szennyezés csökkentése. Egyaránt szolgálja a felszíni és a felszín alatti vizek minőségének védelmét. A felszíni befogadóba történő bevezetés előtt hordalékfogók vagy – ha a rendelkezésre álló terület megengedi - szűrőmezők alkalmazása javasolt (ld. PT3 intézkedés). Párolgató medence vagy szűrőmező csak ott létesíthető, ahol a felszín alatti vizet nem veszélyezteti. Megvalósító: önkormányzat Finanszírozó: megvalósító, amelyhez állami pályázati források igénybe vehetők 	<p>További alapintézkedés: önkormányzati (nem kötelező) feladat a belterületi csapadékvíz-elvezetés megoldása, szabályozás (379/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet)</p> <p>Kiegészítő intézkedés: a megvalósítás pénzügyi ösztönzése ROP forrásokból</p> <p>Megfelelőség: a belterületi csapadék-víz elvezetés sok településen megoldatlan. Ahol megvalósul, ott a jelenlegi gyakorlat szerint még mindig alapvetően a vizek lehető leggyorsabb elvezetését tekintik a legfontosabb célnak, ez veszélyezteti a befogadó vízminőségét.</p>	<p>Fokozatos megvalósítás a csapadékvíz-gazdálkodás szempontjai szerint.</p> <p>Az intézkedések megvalósítása alapvetően forrásfüggő, de ehhez szükséges a forrásigény meghatározása. Ütemezett megvalósítás (2015, 2021, 2027)</p>	<p>A belterületi csapadékvíz gazdálkodás, ökológiai és vízminőségvédelmi szempontjainak kidolgozása (felszín alatti vizek védelme, külterületi hasznosítás, víz visszatartás stb.)</p> <p>Országos Település-gazdálkodási Program kidolgozása (prioritások, a feladatok ütemezése, források)</p> <p>A belterületi csapadékvíz elvezetés új ösztönzési, finanszírozási rendszerének (díjrendszer) bevezetése</p>
<p>TE3: Belterületi jó (vízvédelmi) gyakorlatok</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a belterületi nem pontszerű szennyezések csökkentése. települési növénytermesztés és állattartás módja, a közterületek használata és fenntartása, magas talajvízállású területeken a temetkezési eljárás módosítása. (A szennyvízszikkasztással kapcsolatban ld. az IP9 intézkedési csomagot). Megvalósító: önkormányzat, lakosság Finanszírozó: megvalósító 	<p>További alapintézkedés: „diffúz szennyezések megakadályozása”: önkormányzati állattartási rendelet alkotási kötelezettség, a települési környezetvédelmi program részeként talajvédelmi alprogram kidolgozása</p> <p>Megfelelőség: a szabályozás nem teljeskörű, ezért nem oldja meg a problémát.</p>	<p>Fokozatos megvalósulás a jó belterületi vízvédelmi gyakorlatnak megfelelően.</p> <p>Közben ütemezés nem nagyon lehetséges. Alapvetően a lakosság szemléletváltásától és fizetőképességétől, illetve az önkormányzatok ellenőrzésétől függ.</p>	<p>A teljeskörű „jó belterületi (vízvédelmi) gyakorlat” megalkotására önkormányzati kötelezés (tartalmára vonatkozó szabályok megalkotása)</p>
<p>SZ1: Szennyvíztisztítás megoldása a Szennyvíz Program szerint:</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja új szennyvíztisztító építése és/vagy meglévő bővítése és korszerűsítése vagy természetközeli szennyvíztisztítás megvalósítása, a szennyvíz iszap kezelés megoldása a Szennyvíz Program keretében (a kormányrendeletben meghatározott agglomerációkra vonatkozik, és nem tartalmaz a jelenleg érvényes tisztítási követelményeknél szigorúbb előírást). Megvalósító: víziközmű tulajdonos (állam, önkormányzat) Finanszírozó: megvalósító, amelyhez az állami támogatást biztosít 	<p>Alapintézkedés:</p> <p>Teleülési Szennyvíz Irányelv → Szennyvíz Program</p> <p>2000LE feletti települések szennyvízkezelésének megoldása Határérték-rendszer: (220/ 2004 Kormányrendelet és kapcsolódó rendeletek): kibocsátási határértékek meghatározása technológiai és területi határértékek figyelembevételével, szükség esetén egyedi határértékekkel</p> <p>Irányelv a környezetminőségi határértékekről (elsőbbségi anyagokra) - jogharmonizáció, valamint ez alapján a kibocsátás szabályozás továbbfejlesztése szükséges</p> <p>Kiegészítő intézkedés: pénzügyi ösztönzés (KEOP források)</p> <p>Megfelelőség: 2015-ig megvalósítható. A meglévő telepek korszerűsítése javítja a vízminőséget, de új telepről történő bevezetés a befogadóban vízminőségi problémát okozhat. A forrás a KEOP-ból szűkösen, de rendelkezésre áll. (de figyelembe kell venni a csatornadíjak növekedésének megfizethetőségre való hatását, azok kezelése szükséges pl. szociális díjkompenzáció).</p>	<p>Nincs további műszaki intézkedés</p> <p>(Amennyiben a Szennyvíz Program nem megfelelően hat a felszíni vizek minőségére, akkor további műszaki intézkedés SZ2, SZ3)</p>	<p>A környezeti célkitűzésekhez igazodó, felszíni vizekre vonatkozó határértékek meghatározása és jogszabályban való rögzítése (amit a későbbiekben figyelembe kell venni a Szennyvíz Program végrehajtása során és azt követően is):</p> <ul style="list-style-type: none"> Környezetminőségi (immissziós) határértékek a befogadók terheltségének megállapításához Egyedi kibocsátási határérték, ahol, az általános kibocsátási (technológiai és területi) határértékek nem biztosítják a jó állapot elérését. A kis vízhozamú és az időszakos vízfolyások esetében speciális szabályok megalkotása szükséges (hígulási arányok figyelembe vétele). Szükséges továbbá az új, elsőbbségi anyagokra vonatkozó irányelv jogharmonizációja. Ezek alapján az engedélyek felülvizsgálata. <p>A z új határértékek szerinti fejlesztések és bővítések nem része az EU Települési Szennyvíz Irányelv követelményeinek</p> <p>A KEOP fejlesztéseknél a kibővített határértékrendszer következtében szükséges fejlesztések támogatásának biztosítása (támogatási igény felmérés szükséges).</p> <p>A Szennyvíz Programban szereplő agglomerációk esetében a többletforrások elvileg részben megteremthetők, ha a Szennyvízprogram csak a legköltséghatékonyabb megoldásokat támogatja, különösen 5000 LE alatt (ld. IP9 intézkedés csomag).</p> <p>Víziközmű törvény kidolgozása (költségmegtérülésen alapuló árszabályozás, díjtámogatási rendszer átalakítása)</p>
<p>SZ2: Meglévő szennyvíztisztító telep hatásfokának növelése a Szennyvíz Programban előírtakon felül</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja meglévő és újonnan épülő szennyvíztisztító-telepeken a nitrogénre vagy foszforra vonatkozó tisztítási hatásfok növelése (a telep intenzifikálásával vagy további tisztítási fokozat kiépítésével (beleértve a természetközeli utótisztítást is), amennyiben azt a befogadó vízminőségének védelme indokolja). Megvalósító: víziközmű tulajdonos (állam, önkormányzat) Finanszírozó: megvalósító (támogatási források hiányoznak) 	<p>Alapintézkedés: nincs</p> <p>Kiegészítő intézkedés: nincs (A KEOP jelenleg a többletfeladatokat nem támogatja és várhatóan nem is fogja, mert az SZP-re is szűkösek a források)</p> <p>Megfelelőség: a vízminőség szempontjából szükséges további intézkedések nincsenek biztosítva. Új források szükségesek.</p>	<p>2015-ig: Mivel a finanszírozás jelenleg nem biztosított, megvalósulás csak 2013 (2015) után valószínű (kivéve, ha a Szennyvíz Program részeként megvalósuló projektek már figyelembe veszik a felszíni befogadók terheltségét).</p> <p>2015 után:</p> <p>Azoknak a telepeknek a fejlesztése, amelyeknél az új (bevezetendő) határértékek miatt további hatásfoknövelés szükséges.</p>	<p>Víziközmű törvény kidolgozása (költségmegtérülésen alapuló árszabályozás, díjtámogatási rendszer átalakítása)</p>
<p>SZ3: A hígítási viszonyok szempontjából kedvezőbb befogadóba történő szennyvízbevezetés</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a tisztított szennyvíz bevezetése olyan befogadóba, ahol a hígítási viszonyok megfelelőek. A kisvízi időszakban tartósan kis vízhozamú, illetve időszakos vízfolyások helyett más befogadóba keresése. Megvalósító, finanszírozó: ua. mint SZ2-nél 	<p>Ld SZ2:</p>	<p>A követelményeknek megfelelő befogadóba történő átvezetés megoldása. (Esetenként)</p> <p>Megjegyzés: az intézkedés alternatívája egy másik vízfolyásból hígítóvíz átvezetése. (ld. VT5 intézkedés)</p>	

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelőségük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>SZ4: Kommunális rendszerbe történő ipari használt- és szennyvízbevezetések felülvizsgálata, módosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a kommunális hálózatot túlterhelő ipari eredetű bevezetések csökkentése érdekében a technológia kiegészítése (előtisztítás), vagy önálló szennyvíz-tisztító létesítése. – Megvalósító: ipari használt- és szennyvíz kibocsátók (felülvizsgálat: hatóság) – Finanszírozó: megvalósító 	<p><u>Alapintézkedés:</u> IPPC Irányelv, Vízszennyező anyagok kibocsátásának szabályozása (220/ 2004 Kormányrendelet és kapcsolódó rendeletek): kibocsátási határértékeken (küszöbértékek, technológiai határértékek) alapuló szabályozás <u>Megfelelőség:</u> A szabályozás konstrukciója megfelelő. Az új immisziós és egyedi határértékeknek (lásd SZ1) megfelelő közcsatornába bocsátási küszöbértékek alkalmazásával válik teljessé.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Az új szabályozás szerinti kibocsátások megvalósítása. – A megvalósulás függvénye a kidolgozandó szabályozásnak és az engedélyek felülvizsgálatának. 	<p>A települési szennyvíztisztítóra vonatkozó új (meghatározott immisziós határértékekből adódó) egyedi határértékek (lásd SZ1-nél) függvényében a szolgáltató feladata lesz, hogy egyedi küszöbértékekkel szabályozza a közcsatorna bevezetéseket.</p>
<p>SZ5: Illegális szennyvízbevezetések megszüntetése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja az illegális szennyvíz-bevezetések felderítése, a kibocsátók kötelezése a felszámolásra. – Megvalósító: szennyvízkibocsátó (hatóság: állam, önkormányzat) – Finanszírozó: megvalósító 	<p><u>További alapintézkedés:</u> engedélyezés, hatósági ellenőrzés hazai szabályai <u>Megfelelőség:</u> A szabályozás betartása nem megfelelő, a szankciók nem kellően ösztönöznek a helyes magatartásra, a hatósági ellenőrzésre fordítható költségvetési források szűkösek.</p>	<p>Az ellenőrzési folyamat 2015-ig megvalósítandó intézkedés, a megerősített jogszabályi és intézményi háttérrel.</p>	<p>A hatósági ellenőrzés fokozása (felderítés), szankciók szigorítása szükséges, önkormányzati hatósági ellenőrzési eljárásrend előírása.</p>
<p>CS1: Települések csatornázása Szennyvíz Program szerint</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a felszín alatti vizek szennyezésének, illetve a közegészségügyi kockázatoknak a csökkentése a Szennyvízprogram keretében. (A jelenleg érvényes programhoz képest lehet változás). Az intézkedéshez szorosan kapcsolódik az összegyűjtött szennyvíz elhelyezése is, így az SZ1 vagy SZ2 vagy SZ3 intézkedések. – Megvalósító, finanszírozó: ua. mint SZ1-nél 	<p><u>Alapintézkedés:</u> Teleülési Szennyvíz Irányelv → Szennyvíz Programban meghatározott szennyvíz elvezetési agglomerációk csatornázása <u>Kiegészítő intézkedés:</u> pénzügyi ösztönzés (KEOP források) <u>Megfelelőség:</u> 2015-ig megvalósítható. A Program hozzájárul a felszín alatti vizek védelméhez, de nem minden településen oldja meg a szennyvízelhelyezés problémáját. A forrás a KEOP-ból szűkösen, de rendelkezésre áll.</p>	<p>Nincs további műszaki intézkedés (A Szennyvíz Program felüli további intézkedések CS2, CS5, CS6, CS7 keretében valósulnak meg.)</p>	<p>Szabályozási, finanszírozási javaslatok, ahol a Szennyvíz Program nem oldja meg a problémát (lásd CS5, CS6, CS7 intézkedéseknél)</p>
<p>CS2: Egyéb csatornázás a Szennyvíz Programon felül:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja mint CS1, de a Szennyvíz Programban nem szereplő kisebb településeken és üdülőterületeken, ahol a csatornázás vízminőségi szempontból indokolt lehet. Az intézkedéshez szorosan kapcsolódik a szennyvíz elhelyezése, amely meglévő telep vagy településszintű természetközeli szennyvíztisztító telep lehet. (ld. CS7 intézkedés). – Megvalósító, finanszírozó: ua. mint SZ2-nél 	<p><u>Megfelelőség:</u> műszaki szempontból megfelel, ha a szennyvízelhelyezés megoldható (új telep építése nélkül megoldható: vagy helyi, természetközeli elhelyezés, ld. CS7, vagy meglévő telepekre történő rácsatlakozás). Üdülőterületek közvetlen parti sávjában a csatornázás a szennyvízkivezetés költség-hatékonyabb módja, mint a zárt rendszer (szóba jöhető alternatíva). Nincs megfelelő szabályozás és finanszírozási forrás (a meglévő támogatási rendszerek (KEOP, ROP) kifejezetten tiltják.</p>	<p>A csatornázás megvalósítása támogatásban részesülő településeken. Költség-hatékonyság szerinti összehasonlítás a zárt rendszerrel (CS5) és a szakszerű szikkasztással (CS6) Mivel a finanszírozás nem biztosított, megvalósulás csak 2013 (2015) után valószínű. Elterjedtségét a támogatási rendszer (módosítása) fogja befolyásolni. Ütemezése 2027-ig A VGT szempontjából mellékes, kivéve azokat a víztesteket, ahol ez a probléma jelentősen hozzájárul a víztest gyenge kémiai állapotához.</p>	<p>Támogatási rendszer módosítása (a csatornázás támogatása a kis településeken is indokolt lenne, ha igazolható, hogy ez a megoldás a legköltség-hatékonyabb.</p>
<p>CS3 További rákötések megvalósítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a csatornahálózattal rendelkező településeken a rákötések számának növelése, elsősorban szabályozással és ösztönzéssel – Megvalósító: lakosság – Finanszírozó: megvalósító (önkormányzati ösztönzés lehetséges) 	<p><u>További alapintézkedés:</u> talajterhelési díj <u>Megfelelőség:</u> a csatorna rákötés nem teljeskörű</p>	<p>A rákötések megfelelő arányának elérése 2015-ig. (nagy valószínűséggel megvalósítható intézkedés a megfelelő szabályozás kialakításával)</p>	<p>Talajterhelési díj szigorítása, lakossági ösztönzés szükséges az önkormányzatok, illetve a szolgáltatók részéről</p>
<p>CS4: Csatornahálózatok rekonstrukciója:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a megrongálódott hálózatból a szennyvízkiszivárgás csökkentése, és ezzel a felszín alatti vizek veszélyeztetettségének és közegészségügyi problémáknak a csökkentése. Továbbá célja a szennyvíztisztító telepek hidraulikai terheléseknek csökkentése a csatornába bekerülő talajvíz miatt. – Megvalósító: víziközmű tulajdonos (állam, önkormányzat) – Finanszírozó: megvalósító 	<p><u>További alapintézkedés:</u> a költségmegtérülés elvének érvényesítése <u>Kiegészítő intézkedés:</u> támogatásból megvalósuló fejlesztések esetén, a beruházási költség 10 %-a fordítható rekonstrukcióra. <u>Megfelelőség:</u> a vízdíjak nem fedezik a szükséges csatorna rekonstrukciókat, az elmaradt rekonstrukciók veszélyeztethetik a felszín alatti vizek minőségét</p>	<p>A rekonstrukciók fokozatos megvalósulása. Amint a rekonstrukció költsége érvényesíthető a díjakban. A VGT szempontjából az ütemezés mellékes, kivéve azokat a víztesteket, ahol ez a probléma jelentősen hozzájárul a víztest gyenge kémiai állapotához.</p>	<p>Víziközmű törvény megalkotása (különös tekintettel a díjpolitikára), amely biztosítja a szükséges amortizációt a csatornahálózatok rekonstrukciójára</p>

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelésük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>CS5: Zárt tárolók + elszállítás és elhelyezés (fogadó telepek kiépítése)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja megegyezik CS1-gyel, de a Szennyvíz Programban nem szereplő településeken. Hozzá tartozik a szippantott szennyvíz elhelyezése meglévő telepeken (ld. SZ1 intézkedés) vagy erre alkalmas fogadó telepeken. Csak olyan települések esetében javasolt, ahol a csatornázásnál költség-hatékonyabb megoldás, illetve ahol a szakszerű egyedi szennyvízelhelyezés valamilyen oknál fogva nem megoldható. – <i>Megvalósító:</i> lakosság (zárt tároló), önkormányzat (elszállítás, elhelyezés) – <i>Finanszírozó:</i> megvalósító 	<p><u>Kiegészítő intézkedés:</u> Egyedi Szennyvízkezelés Nemzeti Megvalósítási Programja, települési szennyvízkezelési programok (TSZP) 2000 LE kisebb településeken. A megvalósítás pénzügyi ösztönzése ROP forrásokból <u>Megfelelőség:</u> műszaki szempontból megfelel, ha az összegyűjtött szennyvíz elhelyezése megoldható. Költséges megoldás, általában a három megoldás közül a legkevésbé költség-hatékony, illetve szabálytalan működtetésre ösztönözhet (a díjkerülés érdekében), amely jelentősen rontja a hatékonyságát..</p>	<p>A zárt tárolós rendszer megvalósítása támogatásban részesülő településeken. Egyébként Ld. CS2</p>	<p>1) 2000 LE érték alatti településekre a vonatkozó program további felülvizsgálata szükséges. 2) települési szennyvízkezelési programok kidolgozásának elősegítése (támogatással) , 2000 LE-ig 3) Szennyvíz Programban szereplő 5000 LE alatti települések esetében a megvalósíthatósági tanulmány részeként változatelemzés kötelező készítésére vonatkozó szabályok (ezen lehetőségek mérlegelése vízminőségvédelmi, klímavédelmi és költség-hatékonysági szempontok alapján) (Ezeket az intézkedések, a Szennyvíz Programban szereplő települések esetén is célszerű lehet alkalmazni mivel általában költség-hatékonyabb megoldások kisebb települések esetén (kb. 5000 LE-ig). A vizek helyben tartásával vízháztartási, klímavédelmi szerepük is jelentős.)</p>
<p>CS6: Szakszerű egyedi szennyvíz-tisztítás és elhelyezés a Szennyvíz Programban nem szereplő csatornázatlan településeken, településrészekben</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a szennyvízszikkasztás jelenlegi gyakorlatának felváltása olyan szakszerű egyedi megoldásokkal, amelyek nem veszélyeztetik a talajvíz minőségét. Közepes vagy jó beszivárogtató képességű talajok, közepes vagy annál mélyebb talajvízállás és nagy telekméretek esetén javasolt az alkalmazása. – <i>Megvalósító:</i> lakosság – <i>Finanszírozó:</i> megvalósító, amelyhez állami pályázati források igénybe vehetők 	<p><u>Kiegészítő intézkedés:</u> ua., mint CS5. <u>Megfelelőség:</u> amennyiben a talaj- és talajvízadottságok megfelelőek, műszaki szempontból jórészt megfelel, mert a felszín alatti víz szennyezése szempontjából közel azonos hatékonyságú, mint CS2 vagy CS5. A fenntartási költsége a legalacsonyabb.</p>	<p>Szakszerű egyedi szennyvíztisztítás megvalósítása támogatásban részesülő településeken. Egyébként Ld. CS2</p>	
<p>CS7: Település szintű természetközeli szennyvíztisztítás és elhelyezés</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a regionális szennyvízelvezető rendszerek helyett alkalmazható alternatív, települési szintű megoldás, mely tartalmazza a szennyvizek összegyűjtését, tisztítását és elhelyezését olcsóbb és természetközeli tisztítási módok alkalmazásával. – <i>Megvalósító:</i> önkormányzat, lakosság – <i>Finanszírozó:</i> megvalósító, amelyhez állami pályázati források igénybe vehetők 	<p><u>Kiegészítő intézkedés:</u> ua., mint CS5-nél. <u>Megfelelőség</u> műszaki szempontból megfelel. Építési költsége és fenntartása kedvezőbb, mint regionális rendszereké (de különösen kisebb településeken drágább lehet az egyedi megoldásoknál (CS5, CS6).</p>	<p>Település szintű természetközeli rendszer megvalósítása támogatásban részesülő településeken. Ld. CS2</p>	
<p>CS8: Szakszerű szennyvíziszap elhelyezés és hasznosítás megoldása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a szennyvíztisztító telepeken keletkező szennyvíziszap elhelyezése mezőgazdasági területen vagy egyéb hasznosítási módok révén. – <i>Megvalósító:</i> Szennyvíztisztító telepet működtető önkormányzat (szennyvíz iszap kezelés); lakosság (csatornadíjakon keresztül), mezőgazdaság, energiaipar stb. (szennyvíziszap hasznosítás). – <i>Finanszírozó:</i> Az állam a támogatási rendszeren keresztül ösztönzi a hasznosítást (KEOP, ÚMVP) 	<p><u>Alapintézkedés:</u> Szennyvíziszap-elhelyezés Irányelv, mezőgazdasági kihelyezésre vonatkozó szabályok, hulladékos irányelv (lerakásra kerülő anyagok szervesanyagok csökkentése 2015-ig) <u>Megfelelőség:</u> a szennyvíziszap elhelyezése és hasznosítása nem megoldott. Nagy része hulladéklerakóra kerül (egyre csökkenő kapacitás). A mezőgazdasági kihelyezés közegészségügyi (a táplálékláncon keresztül) kockázatai miatt alternatív hasznosítási megoldásokat kell alkalmazni.</p>	<p>Alternatív szennyvíziszap elhelyezés, illetve hasznosítás: energetika, kertészet. Az arányok bizonytalanok, függenek majd a támogatási rendszertől. Összehangolt megoldásokkal (program, támogatási rendszerben a hasznosítás elősegítése) az elhelyezés és a hasznosítás 2015-ig csak kisebb mértékben valósítható meg A nagyobb arányú hasznosítás 2015 után következhet. Ütemezése 2027-ig a VGT szempontjából mellékes, kivéve azokat a víztesteket, ahol ez a probléma jelentősen hozzájárul a víztest gyenge kémiai állapotához Az elhelyezés, hasznosítás költségei megjelennek a csatornázási díjakban, tehát fontos a változatok költség-hatékonysága.</p>	<p>Szennyvíziszap-kezelési agglomerációk kialakítása és az agglomerációkra hasznosítási program alkotása szükséges. Olyan megoldások előnyben részesítése a támogatási rendszeren keresztül, amelyeknek nincsenek közegészségügyi kockázatai (energetika, kertészet stb.)</p>

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelőségük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>PT1: Oldaltározós halastavakból történő leeresztés a jó tógazdálkodási gyakorlat részeként</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja az oldaltározós halastavakból történő vízleeresztés olyan megoldása (minőség, időtartam, hígítási viszonyok), amely nem rontja a befogadó vízfolyás vízminőségét. – <i>Megvalósító:</i> a tározó tulajdonosa, kezelője – <i>Finanszírozó:</i> megvalósító 	<p><i>További alapintézkedés:</i> fenntartható vízhasználat szabályai (Vgtv., 379/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet), halászati törvény és végrehajtási rendelet</p> <p><i>Kiegészítő intézkedés:</i> a terheléscsökkentő beruházások megvalósítására pénzügyi ösztönzést biztosít a Halászati Operatív Program (HOP)</p> <p><i>Megfelelőség:</i> A halastavakból történő vízleeresztés nem minden esetben felel meg a befogadó vízfolyás jó állapotából adódó követelményeknek. Nincs elfogadott szabályozás.</p>	<p>Halastavak működtetése a jogszabályban rögzített jó gyakorlatnak megfelelően.</p> <p>A teljesítés 2015-ig csak a kiemelten veszélyeztetett halastavak esetén.</p> <p>2027-ig fokozatosan a többin.</p> <p>Biztosítani kell bizonyos átállási (türelmi) időt.</p>	<p>A jó tógazdálkodási gyakorlat elfogadása és bevezetése (jogszabályban). Az intézkedés korlátozás jellegű, gazdasági, társadalmi hatását vizsgálni szükséges.</p>
<p>PT2: Ipari szennyvíz és használt termásvíz bevezetések felülvizsgálata, korlátozása, szükség esetén megszüntetése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a pontszerű bevezetések által okozott szennyezések csökkentése. Az intézkedés jelentheti előírt technológia alkalmazását (BAT) vagy a kibocsátott szennyvízre vonatkozó határérték betartását, valamint a kibocsátás ütemezésére vonatkozó előírásokat (pl tározó leeresztés). – <i>Megvalósító:</i> ipari használt- és szennyvíz kibocsátók (felülvizsgálat: hatóság) – <i>Finanszírozó:</i> megvalósító 	<p><i>Alapintézkedés:</i> IPPC Irányelv, Vízszennyező anyagok kibocsátásának szabályozása (220/ 2004 Kormányrendelet és kapcsolódó rendeletek): kibocsátási határértékek meghatározása technológiai és területi határértékek figyelembevételével, szükség esetén egyedi határértékekkel</p> <p><i>Irányelv a környezetminőségi határértékekről</i> (elsőbbbségi anyagokra) - jogharmonizáció, valamint ez alapján a kibocsátás szabályozás továbbfejlesztése szükséges</p> <p><i>Megfelelőség:</i> Jelenleg az elsőbbbségi anyagokra vonatkozóan az ipari technológiai kibocsátási határértékek egy része nem felel meg a követelményeknek. Az alapintézkedésnek megfelelő szabályozás továbbfejlesztése teljessé teszi a szabályozást, amelynek megfelelő gyakorlata biztosítani fogja a megfelelő állapot elérését.</p>	<p>Az új szabályozás szerinti kibocsátások megvalósítása.</p> <p>A megvalósulás függvénye a kidolgozandó szabályozásnak és az engedélyek felülvizsgálatának.</p>	<p>Lásd SZ1.</p> <p>A technológiai határértékek körének újabb tevékenységek szabályozásán alapuló bővítése (hűtővizekre, és az eddig még nem szabályozott komponensekre)</p>
<p>PT3: Szűrőmezők kialakítása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a vízfolyások vízminőségének védelme a szennyezőanyag egy részének kiülepitésével, az érzékeny víztér felett: tározó felett, tározóból történő kivezetés alatt, belvizek befogadóba történő bevezetése előtt, települések, utak vasutak csapadékvíz bevezetése előtt. – <i>Megvalósító:</i> vízfolyások, belvíz- és csapadékvíz-csatornák, tározók tulajdonosa, kezelője – <i>Finanszírozó:</i> megvalósító 	<p><i>További alapintézkedés:</i> A vizek hatékony és fenntartható használatát előmozdító intézkedések: vízbevezetésekre vonatkozó engedélyezési szabályok</p> <p><i>Megfelelőség:</i> szűrőmezők alkalmazása esetleges, a szabályozás nem elegendő a kiterjedt alkalmazáshoz.</p>	<p>A megvalósítás a szabályozás kidolgozásának, a támogatási rendszer átalakításának és az engedélyek felülvizsgálatának függvénye.</p> <p>Ennek hiányában eseti megvalósulás várható (egyes projektek esetében)</p>	<p>Határérték rendszer kidolgozása (területi, egyedi) a befogadókra és bevezetésekre (ezek alapján az engedélyek felülvizsgálata)</p> <p>Támogatási rendszerekben a fejlesztések részeként biztosítani szükséges a szűrőmezők megvalósítását (támogatás feltétele, elszámolható költségek)</p>
<p>IV1: Vízkezelési technológia vagy áttérés másik vízbázisra az ivóvízminőség biztosítása érdekében (Ivóvízminőség-javító Program)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a szolgáltatott ivóvízben a határértékek megfelelő koncentrációk biztosítása – olyan anyagok esetén, amelyek természetes eredetűek és a problémát nem lehet az emberi tevékenységek ellenőrzésén keresztül kezelni. Drága technológiai megoldás esetén alternatíva lehet más vízbázisra való áttérés, vagy ahol létezik, kistérségi ellátó rendszerhez való csatlakozás. – <i>Megvalósító:</i> önkormányzat – <i>Finanszírozó:</i> A Program végrehajtását az állam támogatja 	<p><i>Alapintézkedés:</i> Ivóvízminőség-javító Program (kapcsolódó EU Irányelv)</p> <p><i>Kiegészítő intézkedés:</i> megvalósítás pénzügyi ösztönzése KEOP forrásból</p> <p><i>Megfelelőség:</i> megfelel, de költség-hatékony térségi rendszerekkel a vízellátás biztonsága és a Program finanszírozása (beleértve a vízdíjakat) is csökkenthető lenne</p>	<p>2015-ig a Program megvalósulása nagy valószínűséggel megtörténik.</p>	<p>A támogatások szempontrendszerében és döntési kritériumaiban a költség- és erőforrás hatékony megoldások előnyben részesítését következetesen érvényesíteni kell</p> <p>Szükséges rekonstrukciók pénzügyi fedezetének biztosítása (új víziközmű törvényben amortizációs elszámolás, állami támogatások biztosítása)</p>

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelőségük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>IV2: Ivóvízbázisok biztonságba helyezése és biztonságban tartása</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja ivóvízbázisok minőségének hosszú távú megőrzése. Fázisai: (i) a védőterület kijelölése és a vízbázist veszélyeztető szennyezőforrások feltárása és veszélyességének értékelése, (ii) a veszélyes szennyezőforrások csökkentése, felszámolása egyéb intézkedések keretében (ld. IP1, IP7, IP9, IP14, IP16 intézkedési csomagok), (iii) megelőzőként az emberi tevékenység korlátozása az ivóvízbázisok védőterületén.. Megvalósító: vízi közmű tulajdonos, szolgáltató (önkormányzat, állam), szennyezők (szennyezések csökkentését szolgáló beruházások). Finanszírozó: A Program végrehajtását az állam támogatja. Egyes szennyezés-csökkentő intézkedések megvalósulását állami támogatások ösztönzik 	<p>További alapintézkedés: Ivóvízbázis-védelmi Program Kiegészítő intézkedés: megvalósítás pénzügyi ösztönzése KEOP forrásból</p> <p>Megfelelőség: a sérülékeny vízbázisok feltárása még nem fejeződött be. Nincs mindenhol biztonságba helyezési terv. A biztonságba helyezés feladatainak megvalósulása lassan halad (finanszírozás és szabályozás hiányosságai, ellenérdekek stb. miatt)</p>	<p>Nincsenek további műszaki intézkedések, de a programokat be kell fejezni: speciális önkormányzati és állami feladatok KEOP-ból finanszírozhatók, illetve a veszélyes szennyezések felszámolása a céloknál felsorolt intézkedésekben jelenik meg.</p> <p>2015-ig megvalósítandó feladat (védett területek), ezért alapvető a forráskoordináció és a prioritás.</p>	<p>Ivóvízbázis-védelemre vonatkozó szabályozás továbbfejlesztése A korlátozott önkormányzatok kompenzációjának (a hátrányokból származó kieső bevételek, költségek) ellentételezésének biztosítása. Szűkös források. A biztonságba helyezés több forrásból biztosítható (forráskoordináció szükséges). A vízdíj rendszer továbbfejlesztése (a vízdíj fedezze a vízbázisvédelmi intézkedések költségeit)</p>
<p>IV3: Alternatív vízbázisokra történő átállás lehetőségének biztosítása (készlethiány miatt)</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja felkészülés alternatív ivóvízbázisok igénybevételére készlethiányos területeken: feltárás és megvalósíthatósági tanulmányok. (Felkészülés az éghajlatváltozás esetleges hatásainak kezelésére). Megvalósító: víziközmű tulajdonos, szolgáltató (önkormányzat, állam), Finanszírozó: megvalósító (források hiányoznak) 	<p>További alapintézkedés: fenntartható vízhasználat szabályai (Vgtv.) Kiegészítő intézkedés: Kapcsolódás a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiához/Programhoz.</p> <p>Megfelelőség: Az általános szabályokon felül nincs erre vonatkozó szabályozás, sem finanszírozási lehetőség, noha az alföldi vízbázisok hasznosítható készlete az éghajlatváltozás várható hatására számottevően csökkenni fog.</p>	<p>Az éghajlatváltozásra történő felkészülés miatt 2015-ig a feltárások végrehajtása, az ivóvízellátás koncepciójának átgondolása.</p>	
<p>FE1: Felszíni vízhasználatok (vízkivételek, vízátervezések) fenntartható megvalósítása az ökológiai szempontból szükséges mederben hagyandó vízhozam figyelembevételével</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a vízfolyások ökológiai szempontból szükséges kisvízi hozamának megtartása. Ennek érdekében a vízhasználatok ellenőrzése, szükség esetén korlátozása. Kapcsolódó intézkedés FE2, FE3. Megvalósító: vízhasználó (felülvizsgálat: hatóság) Finanszírozó: a megvalósító 	<p>További alapintézkedés: fenntartható vízhasználat szabályai (Vgtv., 379/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet)</p> <p>Megfelelőség: A szabályok túl általánosak, nem ösztönöznek kellőképp a fenntartható vízhasználatra</p>	<p>A szabályozás bevezetése után fokozatos alkalmazás. (ld. FE2, FE3 intézkedést is)</p> <p>2015-re a víztestek többségénél megoldható. 2015 után azoknál a vízhasználóknál, akiknek az átállása gazdaságilag indokolt módon hosszabb időt vesz igénybe, mint 5 év.</p>	<p>A Vgtv. és a fenntartható vízhasználatra vonatkozó részletszabályok megalkotása (a mederben hagyandó vízhozam alkalmazására vonatkozó szabályok, vízmegosztási tervek készítése azokra a víztestekre, ahol a mederben hagyandó vízhozam nem biztosított stb.) Engedélyek felülvizsgálata az új szabályozás alapján.</p> <p>Ösztönzők kidolgozása:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vízkielégítési járulék rendszer továbbfejlesztése támogatási rendszerekben a víztakarékos technológiák alkalmazásának biztosítása
<p>FE2: Víztaékoskosságot elősegítő intézkedések (technológia-korszerűsítés)</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja takarékos ipari technológiák és a lakossági fogyasztást csökkentő takarékos szerelvények elterjesztése. Felszín alatti vízhasználatokra is vonatkozik. Az öntözéssel kapcsolatos technológia- fejlesztés a TA6 intézkedésen belül valósul meg. Az ivóvízellátás vízvesztésének csökkentése, a fogyasztók víztaékoskosságának ösztönzése Megvalósító, finanszírozó: ua. mint FE1-nél 	<p>További alapintézkedés: fenntartható vízhasználat szabályai (Vgtv., 379/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet)</p> <p>Megfelelőség: Megvalósulás jelenleg eseti, elsősorban ott, ahol egyébként is gazdaságos.</p>	<p>Víztaékos technológiák megvalósítása fokozatosan, elsősorban az ösztönzők (vagy a kényszer) függvénye.</p>	<p>– (Lásd FE1-nél, a szabályozás következménye)</p>
<p>FE3: Új vízkivételi helyek igénybevétele (korlátozás esetén)</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a korlátozás miatt szükséges új vízkivételi helyek igénybevételére való átállás megoldása (az állam és a vízhasználó közös feladata). Felszín alatti vízkivételekre is vonatkozik. Megvalósító, finanszírozó: ua. mint FE1-nél 	<p>További alapintézkedés: fenntartható vízhasználat szabályai (Vgtv., 379/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet)</p> <p>Megfelelőség: az intézkedés a meglévő keretek között végrehajtható.</p>	<p>Új vízkivételi helyek igénybevételének megvalósítása fokozatosan, elsősorban az ösztönzők (vagy a kényszer) függvénye. A feltárás, illetve ha nem ismert a rendelkezésre álló készletek pontosítása. 2015-ig.</p> <p>Az intézkedés többi részét a vízhasználók valósítják meg.</p>	<p>(Lásd FE1-nél, a szabályozás következménye)</p>
<p>FE4: Vízkormányzás, átvezetések, gravitációs kapcsolatok helyreállítása</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a vízkormányzási, vízátervezési megoldások módosítása ökológiai és vízminőségvédelmi szempontok szerint. Beletartozik a vízfolyások közötti gravitációs kapcsolatok helyreállítása. Ha vízminőségvédelmi (pl. hígítóvíz biztosítása) vagy kármegelőzési szempontok (pl. szennyezett hullám szeparálása) indokolják, szóba jöhet új megoldások kialakítása is. Megvalósító: vízfolyások tulajdonosa, kezelője Finanszírozó: a megvalósító 	<p>Ld. FE3 Kiegészítő intézkedés: egyes támogatásokból eseti projektek megvalósíthatók (ROP-ok)</p>	<p>Eseti elemzések alapján alkalmazandó.</p>	<p>A meglévő szabályozási keretben megoldható.</p>

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelőségük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>FA1: Felszín alatti víz használatok (vízkivételek, illetve FAV elvonással járó vízhasználatok) fenntartható megvalósítása igénybevételi korlátok figyelembevételével</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a felszín alatti víz használatok fenntartható megoldása, a rendelkezésre álló hasznosítható készletek és társadalmi-gazdasági szempontok figyelembevételével. Az egyéb vízhasználatok körébe tartozik: kavicsbányató, talajvizet megcsapoló belvízelvezető rendszer, vízfolyás számottevően lecsökkent középvízszinttel, jelentős erdősítés. A kavicsbánya tavak kivételével, ezeket a problémákat más intézkedések kezelik. – Kapcsolódó intézkedés FE2, FE3. – <i>Megvalósító, finanszírozó:</i> ua. mint FE1-nél 	<p><u>További alapintézkedés:</u> fenntartható vízhasználat szabályai (Vgtv., 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet)</p> <p><u>Megfelelőség:</u> A jogszabály lehetőséget teremt az igénybevételi korlátok alapján történő szabályozásra, de azok ezidáig nem kerültek kidolgozásra</p>	<p>A szabályozás bevezetése után fokozatos alkalmazás. (ld. FE2, FE3 intézkedést is)</p> <p>2015-re a közvetlen vízkivételek többségénél megoldható. Az egyéb vízhasználatok esetén</p> <p>2015 után azoknál a vízhasználóknál, akiknek az átállása gazdaságilag vagy műszaki szempontok miatt indokolt módon nem lehetséges vagy hosszabb időt vesz igénybe, mint 5 év. Elsősorban az egyéb vízhasználatokról van szó (csatornák drénező hatása, alacsony középvízszint).</p>	<p>Engedélyek felülvizsgálata a VGT keretében meghatározott igénybevételi korlátok alapján</p> <p>Vízkészlet-járulék rendszer továbbfejlesztése, elsősorban a termálvizek tekintetében.</p> <p>Kavicsbánya tavak esetében csak a további használatok korlátozhatók.</p>
<p>FA2: Energetikai célra hasznosított vizek visszasajtolása (Visszasajtolási technológia fejlesztése)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a termálvízkészletek fenntartható használatának megvalósítása. Az energetikai hasznosítású vizek visszasajtolhatók, így a hasznosítható vízkészletet nem csökkentik. (Érvényes a meglévő használatokra is!) – <i>Megvalósító, finanszírozó:</i> ua. mint FE1-nél 	<p><u>További alapintézkedés:</u> fenntartható vízhasználat szabályai (Vgtv., hőhasznosításra használt vizek kötelező visszasajtolása)</p> <p><u>Kiegészítő intézkedés:</u> a termálvizek energetikai célú hasznosítása KEOP forrásból támogatható (a visszasajtolás is), de önállóan nem. Meglévő használatok esetén technológia korszerűsítésre: GOP.</p> <p><u>Megfelelőség:</u> A jelenlegi szabályozás megfelelő a vízkészlet védelme szempontjából. Alkalmazása nehézségekbe ütközik. A környezetvédelmi szempontokat maradéktalanul betartó, ugyanakkor átlátható, rugalmas, szabályozás szükséges.</p>	<p>2015-ig nagy valószínűséggel megvalósítható (a szabályozás felülvizsgálatának függvénye)</p>	<p>A termálvizek hasznosítására, használatára vonatkozó részletszabályok korszerűsítése (mind gazdasági, mind kvi szempontból, vízkészlet-járulék rendszer továbbfejlesztése.</p>
<p>FA3: Engedély nélküli vízkivételek visszaszorítása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a vízkészletekkel való fenntartható vízgazdálkodás biztosítása, a túlhasználatokból adódó környezeti és ökológiai problémák megszüntetése, kiküszöbölése – <i>Megvalósító:</i> vízhasználók, hatóság, önkormányzat – <i>Finanszírozó:</i> megvalósító 	<p><u>További alapintézkedés:</u> fenntartható vízhasználat szabályai (hatósági feladatok, szankciók, ellenőrzés)</p> <p><u>Megfelelőség:</u> A hatósági eszközök nem minden esetben képesek visszaszorítani az engedély nélküli tevékenységeket</p>	<p>2015-ig nagy valószínűséggel megvalósítható. A hatósági munka erősítésének függvénye (költségvetési források rendelkezésre állásától függ, de ezt biztosítani szükséges, mert nagyon költség-hatékony megoldás)</p>	<p>A hatósági ellenőrzés, szankciók szigorítása szükséges, önkormányzati hatósági ellenőrzési eljárásrend előírása</p>
<p>KÁ1: A vizek állapotát veszélyeztető szennyezett területek kármentesítése (Kármentesítési Program):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a vizek állapotát veszélyeztető szennyezőforrások felszámolása, a szennyezett területek kármentesítése. A gyakorlati megvalósítás a tényleges veszélyességet mutató prioritások szerint történjen. – <i>Megvalósító:</i> szennyezett területek tulajdonosa, kezelője. – <i>Finanszírozó:</i> megvalósító, az állami és önkormányzati felelősségi körbe tartozó szennyezések felszámolására a KEOP biztosít forrásokat. 	<p><u>További alapintézkedés:</u> Kármentesítési Program (219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet)</p> <p><u>Kiegészítő intézkedés:</u> a legfontosabb feladatok megvalósítására a KEOP-ban pénzügyi források rendelkezésre állnak</p> <p><u>Megfelelőség:</u> a szabályozás és a program megfelel a célnak, a korlátozott keretek miatt azonban hatékonyan kell érvényesíteni a vízhasználatok, és az ökoszisztémák tényleges veszélyeztetettségéből adódó prioritásokat.</p>	<p>Nincs további kiegészítő intézkedés.</p> <p>A Kármentesítési Program keretében a veszélyes szennyezett területek felszámolása, prioritások szerint.</p> <p>2015-ig a védett területeken belüli, tényleges veszélyt jelentő szennyezések felszámolása elsőbbséget élvez.</p>	<p>(megfelelő)</p>
<p>KA2: Kárelhárítási tervek kidolgozása, megvalósítása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja: a haváriák hatásának csökkentése. Ennek érdekében a külső (lakosságra vonatkozó) és a belső védelmi tervek, valamint veszélyes ipari üzemekre az üzemi és területi kárelhárítási tervek rendelkezésre állása. – <i>Megvalósító:</i> kötelezett üzemek, védelmi szervezetek – <i>Finanszírozó:</i> megvalósító 	<p><u>Alapintézkedés:</u> SEVESO Irányelv</p> <p><u>További alapintézkedés:</u> 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet</p> <p><u>Megfelelőség:</u> a tervek nem minden esetben megfelelő részletességűek.</p>	<p>A tervek kiegészítése 2015-ig megvalósítható</p>	<p>(megfelelő)</p>
<p>KÁ3: Közvetlen szennyezőanyag-bevezetések tiltása, közvetett bevezetések korlátozása felszín alatti vizekbe</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja felszín alatti vizek szennyezésének megelőzése. Ide tartozik a közvetlen bevezetések tiltása, kivéve, ha az nem szennyez (emberi eredetű szennyezőanyagot nem tartalmazó visszasajtolás, talajvízdúsítás), valamint a közvetett szennyezés szempontjából potenciális tevékenységek korlátozása, a tevékenység veszélyessége és a felszín alatti víz sérülékenysége függvényében. – <i>Megvalósító:</i> vízhasználó – <i>Finanszírozó:</i> a megvalósító 	<p><u>Alapintézkedések:</u> <u>Víz Keretirányelv, Felszín alatti vizek védelme Irányelv.</u></p> <p><u>További alapintézkedés:</u> 219/2004-es Korm. rendelet</p> <p><u>Megfelelőség:</u> az intézkedés megfelelő</p>	<p>Nincs további intézkedés</p>	<p>megfelelő</p>

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelőségük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>VT1: Élőhelyek feltárása, kezelési tervek készítése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja, hogy a védett természeti területeken belül a vizektől függő élőhelyek feltárása hozzájáruljon ezek hatékony védelméhez. Meghatározhatók legyenek a szükséges további intézkedések, és ezek bekerüljenek a kezelési tervekbe. – <i>Megvalósító:</i> állam – <i>Finanszírozó:</i> megvalósító 	<p><u>Alapintézkedés:</u> Natura 2000 Irányelv (és hazai jogharmonizációja, különösen földhasználati előírások gyepgazdálkodás esetén)</p> <p><u>További alapintézkedés:</u> felszín alatti víztől függő ökoszisztémák védelme (VKI-ból adódó)</p> <p><u>Kiegészítő intézkedés:</u> ÚMVP források a kezelési tervek készítésére, kompenzáció a Natura2000 gyepterületeken gazdálkodók számára</p> <p><u>Megfelelőség:</u> Natura 2000 területek esetében megfelelő, vizsgálni kell, hogy a felszín alatti víztől függő ökoszisztémák Natura2000 területekre esnek-e.</p>	<p>2015-ig megvalósítható</p>	<p>A FAV-tól függő élőhelyekre a Natura 2000 területekhez hasonló, azzal összefüggő szabályozás kidolgozása (kezelési terv készítési kötelezettség, ha Natura 2000 területen található, akkor a Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési tervek részeként)</p>
<p>VT2: Felszín alatti víz használatok lokális korlátozása, megszüntetése, vagy vízpótlás károsodott felszín alatti vizektől függő ökoszisztémák rehabilitációja érdekében</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a felszín alatti vizektől függő ökoszisztémák állapotának megőrzése vagy javítása a közeli, felszín alatti vizeket érintő vízhasználatok módosításával, korlátozásával. Szükség esetén – főként természetvédelmi érdekből – vízpótlás is lehetséges. – <i>Megvalósító:</i> vízhasználó (felülvizsgálat: hatóság) – <i>Finanszírozó:</i> megvalósító 	<p>Lásd VT1-nél, illetve</p> <p><u>Kiegészítő források:</u> természetvédelmi projektek részeként megvalósuló beavatkozások támogatása (KEOP, határon átnyúló együttműködések)</p> <p><u>Megfelelőség:</u> A nem NATURA 2000 területeken nem elegendő.</p>	<p>Egyedi intézkedések.</p> <p>Védett természeti területen található élőhelyek esetén az intézkedések 2015-ig végrehajthatók.</p> <p>A többi területen fokozatos ütemezéssel.</p>	<p>Ld. VT1</p> <p>Ld. VT1</p>
<p>VT3: Felszíni vízhasználatok megszüntetése, átalakítása; vízpótlás és egyéb speciális intézkedések az élőhelyek védelme, illetve rehabilitációja érdekében</p> <ul style="list-style-type: none"> – Célja a felszíni vizektől függő élőhelyek állapotának megőrzése vagy javítása a felszíni vízhasználatok (vízkivételek, vízátervezések, vízszintszabályozás) módosításával, korlátozásával. Szükség esetén – főként természetvédelmi érdekből – vízpótlás is lehetséges. – <i>Megvalósító:</i> vízhasználó (felülvizsgálat: hatóság) – <i>Finanszírozó:</i> megvalósító 			

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelőségük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>VT4: Mentett oldali holtágak és mélyárterek élőhelyeinek vízellátásának biztosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a töltésekkel elzárt mentett oldali holtágak vízellátottságának, „frissvíz igényének” és a mélyárterek rendszeres elárasztásának (sekély vízborítás – nem azonos a vésztározással) biztosítása, rendszeres (a középvíznél nagyobb vízállások esetén megvalósítható) kivezetésekkel. Megvalósító: vízfolyások, holtágak, mélyárterek tulajdonosa kezelője Finanszírozó: megvalósító, amelyhez állami pályázati források igénybe vehetők 	<p><u>További alapintézkedés:</u> A víztestek hidromorfológiai viszonyainak a kívánt ökológiai állapottal való összhangjának biztosítására vonatkozó hazai szabályozás (379/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet, engedélyezési rendszer)</p> <p><u>Kiegészítő források:</u> természetvédelmi és regionális vízvédelmi projektek részeként megvalósuló beavatkozások támogatása (KEOP, ROP határon átnyúló együttműködések)</p> <p><u>Megfelelőség:</u> A hazai szabályozás általános, a források eseti megvalósulást biztosítják. Emiatt a jó állapot nem mindenhol biztosítható</p>	<p>2015-ig azok a projektek, amelyeket már jóváhagytak, vagy előkészítettsége megfelelő.</p> <p>Később a rendelkezésre álló forrásoktól és igényektől függően eseti projektek valósíthatók meg.</p>	<p>Állóvizek, holtágak, mélyárterek rehabilitációja ökológiai szempontú műszaki követelményeinek meghatározása.</p> <p>Önálló, komplex rehabilitációs projektek megvalósulását elősegítő támogatási rendszer szükséges (ROP regionális vízvédelmi intézkedéseken belül a források elkülönítése)</p>
<p>VT4a: Mellékágak és hullámtéri holtágak vízpótlása</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a középvízszint csökkenése – általában a meder süllyedése – miatt rossz vízellátottságú, a főmederhez közvetlenül kapcsolódó mellékágak, vagy a hullámtéri holtágak vízpótlása. Kompenzáló intézkedésről van szó, reálisan duzzasztással vagy mederszűkítéssel oldható meg a szükséges vízszintemelés. Megvalósító: vízfolyások, holtágak, tulajdonosa kezelője Finanszírozó: megvalósító, amelyhez állami pályázati források igénybe vehetők 			
<p>VT5: Állóvizek vízpótlása, illetve vízszintszabályozása ökológiai és vízminőségvédelmi céllal</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a rossz vízellátottságú sekély tavak vízpótlása felszíni vízből, a megfelelő vízszintek, illetve vízszintingadozás biztosítása. Kompenzáló intézkedésekről van szó. A vízszintszabályozás általában műtárgyakkal megoldható, a vízpótlás alapozó vizsgálatokat igényel, feltételei vannak (ld. FE1 intézkedés). Megvalósító: állóvizek tulajdonosa kezelője Finanszírozó: megvalósító, amelyhez állami pályázati források igénybe vehetők 			
<p>VT6: A halas vizekre vonatkozó speciális intézkedések</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a természetvédelmi szempontból kezelést igénylő vizekre vonatkozó speciális intézkedések (természetvédelmi célú vízpótlás, haltelepítés, halgazdálkodás természetvédelmi céllal, stb.) Megvalósító: vízhasználók Finanszírozó: megvalósító, amelyhez állami pályázati források igénybe vehetők 	<p><u>Alapintézkedés:</u> „Halas” Irányelv (és hazai jogharmonizációja)</p> <p><u>Kiegészítő intézkedés:</u> a szükséges szennyezés-csökkentési intézkedések megvalósítására a Halászati Operatív Program (HOP) források igénybe vehetők</p> <p><u>Megfelelőség:</u> megfelelő</p>	<p>Nincs szükség további intézkedésekre</p>	<p>megfelelő</p>
<p>VT7: Fürdőhelyekkel kapcsolatos speciális intézkedések</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a fürdővíz minőségének biztosítása, a fürdővízként kijelölt vizek megfelelő vízminőségének elérése illetve fenntartása. Ide tartozik a szennyvíz bevezetésekre vonatkozó kibocsátás szabályozás (elsősorban többlet fertőtlenítés), üdülőterületek csatornázása, a védőterületek kijelölése Megvalósító: kijelölt fürdőhely kezelője, tulajdonosa. Vízhasználók. Finanszírozó: megvalósító, egyes szennyezés-csökkentő intézkedések megvalósulását állami támogatások ösztönzik. 	<p><u>Alapintézkedés:</u> „Fürdővíz” Irányelv (és hazai jogharmonizációja)</p> <p><u>Megfelelőség:</u> a fürdővizek állapota nem mindenütt megfelelő, emiatt különleges intézkedéseket igényelnek, amelyet a jelenlegi szabályozás rögzít.</p>	<p>A szennyvízbevezetésekre és védőhely kijelölésre vonatkozó intézkedések (ez tartozik a VGT-be) 2015-ig megvalósíthatók</p>	<p>(megfelelő)</p>
<p>ME1: Utak, vasutak vízvezető-rendszereinek korszerű kialakítása</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja az utakról, vasutak melletti területekről származó szennyezések csökkentése a megfelelő műszaki védelemmel és csapadékvíz elvezető rendszer kialakításával. Új utak, vasutak esetében kötelező. A befogadóba történő bevezetés előtt szűrőmezőkre lehet szükség (ld. még PT3 intézkedés) Megvalósító: utak, vasutak kezelője, tulajdonosa Finanszírozó: megvalósító 	<p><u>További alapintézkedés:</u> fenntartható vízhasználat szabályai (Vgtv., 379/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet)</p> <p><u>Megfelelőség:</u> a szabályozás nem biztosítja a szükséges védelmi intézkedések megvalósulását, így a nem megfelelő védelemmel ellátott utak, vasutak a felszín alatti vizek állapotát ronthatják, az elvezetett és nem kellően tisztított vizek pedig a felszíni vizeket szennyezhetik.</p>	<p>A z új létesítményeknél 2015-ig megoldható a követelmények teljesítése.</p> <p>A meglévő létesítmények esetén, türelmi idővel, fokozatosan valósítható meg a megfelelő rendszer kialakítása, a meglévő átalakítása.</p> <p>Ütemezett megvalósítás a veszélyesség figyelembevételével megállapított prioritások szerint.</p>	<p>Ökológiai szempontú műszaki követelmények felülvizsgálata szükséges (jogsabály, műszaki irányelvek)</p> <p>A megvalósuló fejlesztéseket biztosító támogatások feltételévé kell tenni, illetve a korszerűsítés támogatása (KÖZOP/ROP)</p>

Intézkedési elem és műszaki tartalom rövid leírása	a) Már működő intézkedések és megfelelőségük	b) További műszaki intézkedések	c) További szabályozási, finanszírozási intézkedések
<p>ME2: Szakszerű kútkiképzés, kútrekonstrukció</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja a rossz kiképzésű kutak melletti szennyezések megakadályozása. Magába foglalja a meglévő kutak rekonstrukcióját, illetve új kutak megfelelő kiképzését. Megvalósító: vízhasználó (felülvizsgálat: hatóság) Finanszírozó: megvalósító 	<p>További alapintézkedés: 101/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet a felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútúrás szakmai követelményeiről</p> <p>— Megfelelőség: a jogszabályi háttér megfelelő.</p>	<p>Megfelelő színvonalú kútúrasi és kút-rekonstrukciós munkák (jogszabályi, ellenőrzési és szakmai területi háttérrel).</p>	<p>A hatósági ellenőrzés, szankciók szigorítása szükséges, önkormányzati hatósági ellenőrzési eljárásrend előírása</p>
<p>ÁT1: Vizsgálatok</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja: tervek, programok, beruházások megvalósításának és azok működésének előzetes és utólagos értékelése a környezeti hatások szempontjából Megvalósító: kötelezett kibocsátó, környezethasználó Finanszírozó: megvalósító 	<p>Alapintézkedés: Stratégiai környezeti vizsgálat (EU Irányelv) Környezeti hatásvizsgálat (EU Irányelv) További alapintézkedés: Környezetvédelmi felülvizsgálat Megfelelőség: A vizsgálatok részévé kell tenni a VKI által kitűzött célok érvényesítését és a VGT-ben foglaltakkal való összhang biztosítását a tervek, programok és projektek tervezése és megvalósítása során.</p>	<p>nincs</p>	<p>SKV, KHV vizsgálatokban a VKI szempontok figyelembevétele (jogszabály módosítása). Környezetvédelmi felülvizsgálat kezdeményezése, különösen ott indokolt, ahol a környezetminőségi határértékek elérését több kibocsátó vagy környezethasználó tevékenysége befolyásolja, vagy a terhelést okozó nem ismert</p>
<p>ÁT2: Engedélyezés</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja: a VKI szempontoknak megfelelő engedélyezés megalapozása, erősítése. Ez magába foglalja a feladatok pontos definiálását és a szükséges háttér-információk (állapot, követelmények, feltételek...) biztosítását. Megvalósító: engedélyező hatóság Finanszírozó: állam 	<p>További alapintézkedés: Környezetvédelmi engedély, környezetvédelmi működési engedély, vízjogi engedély, természetvédelmi hatóság engedélye stb. Megfelelőség: Az engedélyek felülvizsgálata szükséges, hogy azok összhangban legyenek a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben vagy más jogszabályban meghatározott feltételekkel a vizek jó állapotának elérése érdekében</p>	<p>nincs</p>	<p>a vízjogi engedélyezési eljárás módosítása, az engedélyek felülvizsgálata a hatósági munka fejlesztése: jogszabályok összehangolása, hatóságok többletfeladatainak ellátásához (engedélyek felülvizsgálata) személyi és tárgyi feltételek biztosítása</p>
<p>ÁT3: Monitoring</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja az állapot folyamatos nyomonkövetését biztosító monitoring fejlesztése és üzemeltetése, labor- és adatbázis-fejlesztés, az intézkedések pontosabb tervezéséhez (állapotjellemzők pontosabb meghatározása, ok-okozati kapcsolatok feltárása),, illetve az intézkedések hatékonyságának jellemzéséhez Megvalósító: állami szervezet Finanszírozó: állam 	<p>Alapintézkedés: monitoring programok a Víz Keretirányelv szerinti állapotértékeléséhez</p> <p>Megfelelőség: A jelenlegi monitoring hiányos. A VGT következő fázisában részletesebb monitoring szükséges (állapotértékelés + intézkedések hatásának értékelése) Az erre fordítható források és a szakember-háttér nem elegendő.</p>	<p>A monitoring kiegészítése, fokozatos fejlesztése, beleértve az értékelési rendszerek módszertani és informatikai fejlesztését egyaránt. .</p>	<p>Fejlesztési és működési források rendelkezésre állásának biztosítása a költségvetésben</p>
<p>ÁT4: Adatszolgáltatás, információcsere</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja egyoldaltól a hatósági munkához szükséges adatszolgáltatás biztosítása, másoldaltól a tevékenységek környezeti szempontú folytatásához szükséges információk eljuttatása az érintettekhez. Megvalósító: VKKI, KÖVIZIG-ek, NPI-k, MÁFI stb., adatszolgáltatásra kötelezettek Finanszírozó: megvalósító 	<p>További alapintézkedés: Környezetvédelmi Törvény Kiegészítő intézkedés: pénzügyi támogatás a szükséges rendszerek kiépítéséhez (KEOP)</p> <p>Megfelelőség: A jelenlegi információs rendszer hiányos, az adatszolgáltatás informatikai háttére gyenge.</p>	<p>Az információ rendszerek fejlesztése és az adatszolgáltatás korszerűsítése -re2015-ig</p>	<p>Fejlesztési és működési források rendelkezésre állásának biztosítása a költségvetésben</p>
<p>ÁT5: Költségmegtérülés és a szennyező fizet elvének érvényesítése</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja, hogy a vízzel kapcsolatos árpolitika a készletek hatékony használatára ösztönözzön és biztosítsa a különböző vízhasználókat megfelelő hozzájárulását a vízi szolgáltatások költségeinek megtérítéséhez Megvalósító: vízhasználók, szennyezők Finanszírozó: a 	<p>További alapintézkedés: vízszolgáltatások díjaiban a pénzügyi környezeti és erőforrásköltségek megtérítése, gazdasági szabályozó eszközök (környezetterhelési díj, szennyvíz bírság, csatorna bírság, vízkészlet-járulék)</p> <p>Megfelelőség: A vízszolgáltatások díjai, és egyes gazdasági szabályozó eszközök nem kellően biztosítják a költség-megtérülést, illetve a szennyező fizet elv érvényesülését.</p>	<p>nincs</p>	<p>Az ivóvízellátás és a szennyvízszolgáltatás árszabályozásának kialakítása (víziközmű törvény megalkotása). A mezőgazdasági vízszolgáltatás díjrendszerének fejlesztése A vízkészlet-járulék rendszerének továbbfejlesztése a vízkészletek fenntartható kihasználása, az erőforrás költségek biztosítása érdekében</p>
<p>ÁT6: Képességfejlesztés</p> <ul style="list-style-type: none"> Célja azon képességek és készségek fejlesztése, amelyek a VKI által meghatározott feladatok hatékony és szakszerű ellátásához szükségesek: K+F, innováció; Szakképzés fejlesztése; Szaktanácsadás fejlesztése; Demonstrációs projektek megvalósítása; Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása. Megvalósító: a VKI megvalósításában érintettek, állam, szakmai szervezetek Finanszírozó: állam 	<p>Alapintézkedés: a VGT tervezésébe és megvalósításába az érintettek bevonása (VKI Irányelv)</p> <p>Megfelelőség: Az érintettek felkészültsége gyakran nem elegendő a feladatok végrehajtására.</p>	<p>nincs</p>	<p>A feladatok megvalósítását szolgáló szabályozások felülvizsgálata, támogatási rendszer átalakítása, források biztosítása</p>